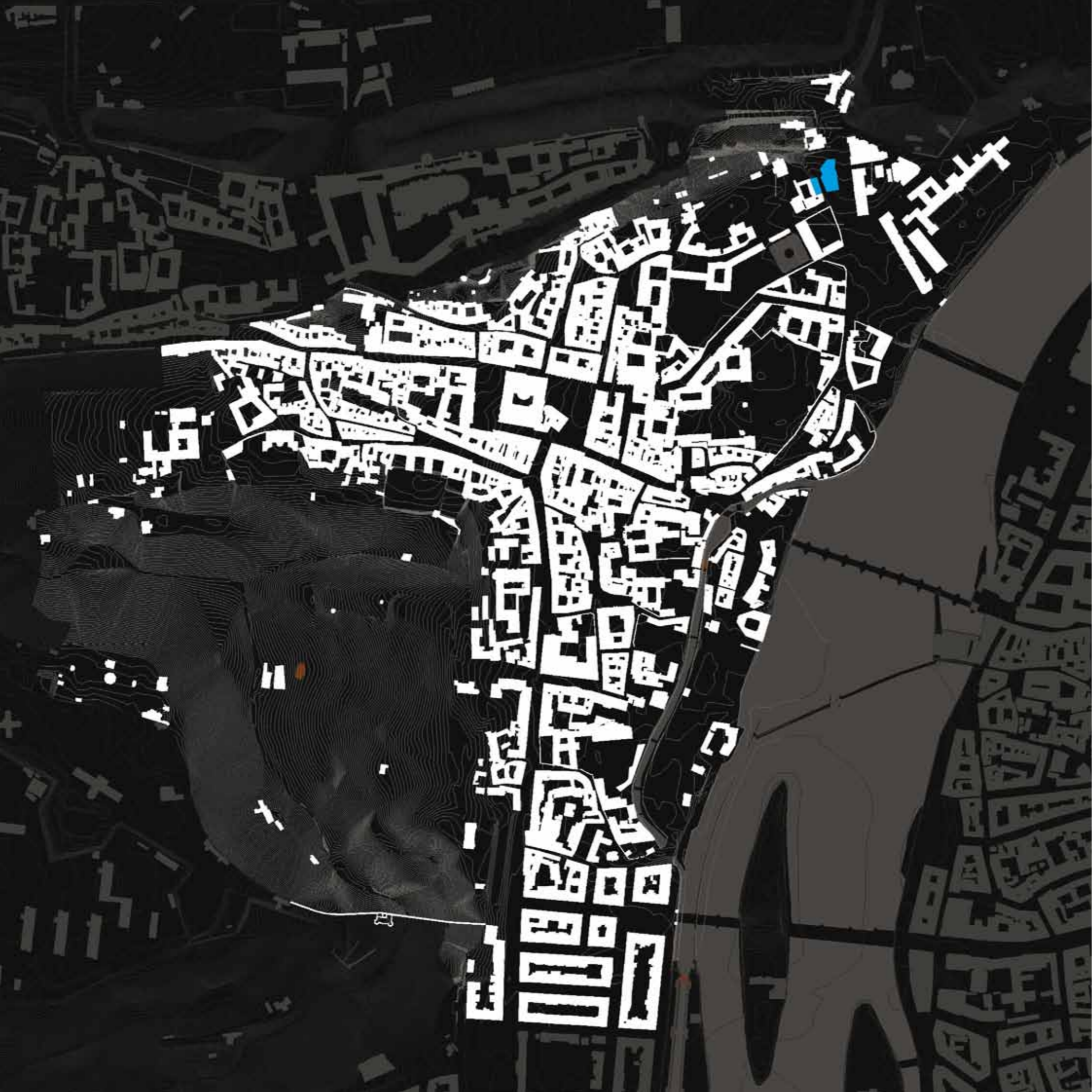

adam sabela
divadlo XX+1

diplomová práce **zadání**

Divadelní budova zrcadlí nové tendence, které odcházejí od klasických forem k pohybu, tanci, pantomimě a televizní scénografii. Nejde jen o návrh stavby pro performance, která skýtá prostory pro divadelní činnost, ale i vytvoření performativní architektury, která sama existuje ve smyslu aktivní veřejné události. Chce využít moderních technologií osvětlení, akustiky a prolnutí divadelních forem zároveň s možnostmi flexibilního scénografického uspořádání.

To vše se odehrává na území Pražské památkové rezervace na Malé Straně, protože i přes významné a cenné vlastnosti tohoto území, lze najít i jeho rezervy. Jednu z nich chce dané řešení doplnit.

adam sabela
divadlo XX+1

DIVADLO - SCÉNOGRAFIE
úvod do problematiky divadla
a scénografie, určení cílů

ANALÝZA MÍSTA
Malá Strana - Holubice

KONCEPT

NÁVRH

SROVNÁNÍ

obsah práce

---

08 tendence

09 technologie

01 architektura

07 hesla

divadlo
scénografie

02 scénografický
prostor

06 žánry

03 scénický
prostor

05 modely

04 fenomény

DIVADLO XX + 1

Divadlo a divadelní tvorba má svou dlouhou tradici, není-li stejně stará jako lidstvo samo. Již první civilizace měly potřebu vyjadřovat, interpretovat své vnitřní napětí divadelní tvorbou, která i když vždy měla pevný řád umožňovala poukázat na věci, o kterých se nemluví.

Od prvních náznaků divadla, přes tradici Řecka a Říma ke středověké církevní tvorbě, přes rozmach v renesanci, barokní žánrové divadlo, osvícenské národní vnímání až k moderním pokusům a experimentům - tak by šlo ve zkratce vystihnout vývoj.

Stále se mění, ale přesto přetrvává dějiny. A otázkou zůstává, kde je divadlo dnes, jak vypadá divadlo 21. století.

Je mnoho pohledů. Předmětem analýzy divadelní typologie, bylo zaměřit se na hlavní aspekty modernosti divadla a vymezit hlavní cíle.

Bylo vybráno 9 kategorií:

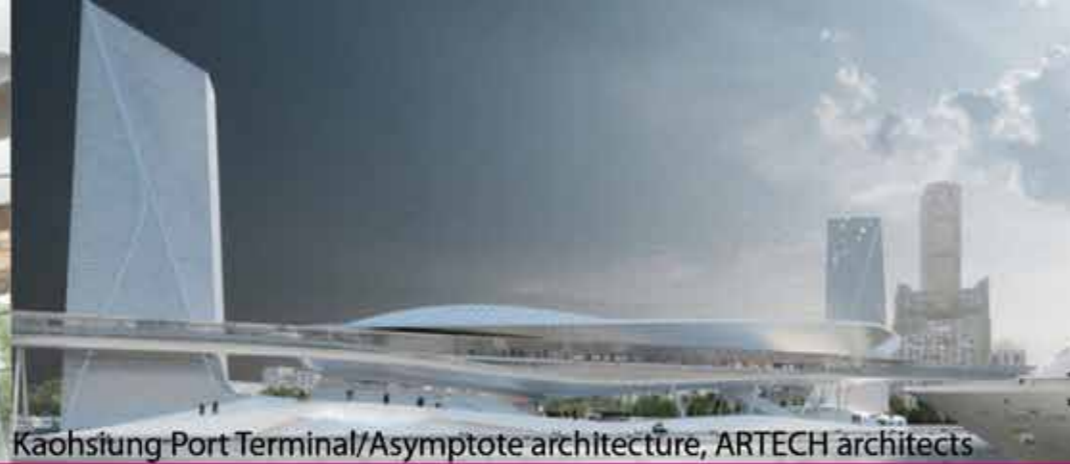
- 01 ARCHITEKTURA
- 02 SCÉNOGRAFICKÝ PROSTOR
- 03 SCÉNICKÝ PROSTOR
- 04 FENOMÉNY
- 05 MODEL Y
- 06 ŽÁNRY
- 07 HESLA
- 08 TENDENCE
- 09 TECHNOLOGIE

Z těchto devíti kategorií byly vybrány hlavní motivy, které odpovídají současným tendencím v divadelnictví.

divadlo
scénografie

Campus Restaurant and Event Space / Barkow Leibinger Architects

Kaohsiung Port Terminal/Asymptote architecture, ARTECH architects

event - space

teorie pravděpodobnosti, náhody
soubor možných výsledků daného experimentu
„propablistický prostor“

Zaha Hadid Architects ARCHITECTS

prostorové skriptování

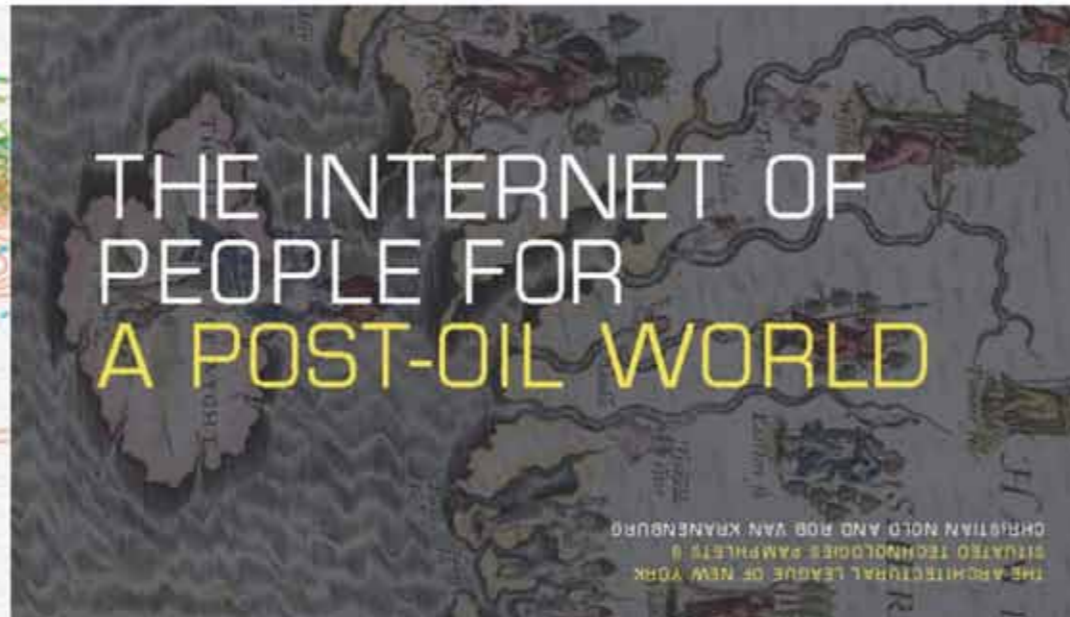
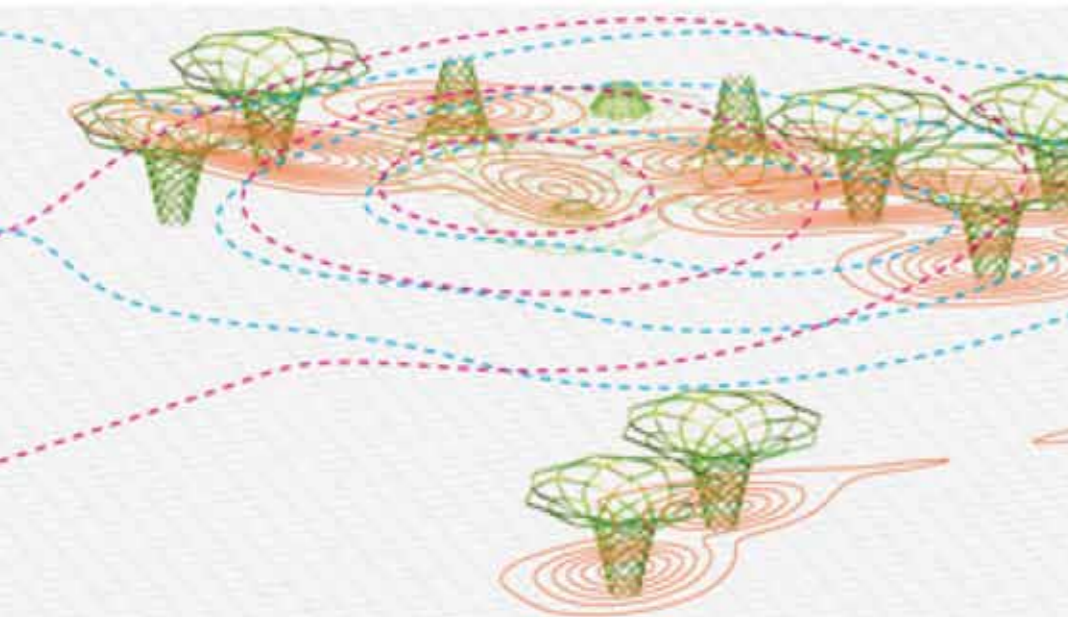
Babiy yar memorial / kokkugia

Behavioral urbanism / kokkugia

behaviorální architektura

architektura, která je popsána „chováním“
*koncepte, která se zaměřuje na to,
jak strukturu a systém z pohledu uživatele,
odpovídá jejich potřebám a požadavkům

THE INTERNET OF
PEOPLE FOR
A POST-OIL WORLD

THE ARCHITECTURAL LEAGUE OF NEW YORK
SITUATED TECHNOLOGIES PAMPHLETS 9
CHRISTIAN NOLD AND BOB VAN KRANENBURG

situated technologies

architektura, která je popsána „chováním“
*koncepte, která se zaměřuje na to,
jak strukturu a systém z pohledu uživatele,
odpovídá jejich požadavkům

scéno-architektura

„Díky tomu, že se architektura jako
performativní médium vrátila na
diskuzní scénu, ji můžeme chápat jako
aktivní a aktivující objekt působící v
našem všedním životě i tvorbě.“

scéno_scéno_scéno architektura

scénografie - termín, který odkazuje až k
Aristotelovi, Vitruviu a Serliovi - kdysi využila
perspektivní zobrazení ke **spojení výtvarného
umění, architektury a dramatu**, aby vytvořila
most mezi světy skutečnosti a imaginace.
V šestnáctém století se rozvinula jako divadelní
praxe, založena na **vstupu vědeckých metod
a stavební, dekorátorské, malířské a řemeslné
zručnosti do prostoru společného jeviště a
hlediště**, která poté zpětně ovlivnila plánování
měst budov i krajiny. Když se **scénograf ie**
odpoutala od **ryze jevištního využití**, prostoupila
celou řadu **dalších oborů**. Od **urbanismu a
architektury po výtvarné umění a veřejná
vystoupení**. Během následujících čtyř století
však **filozofické pochybování o jednotném
obrazu světa** s sebou přineslo i **napětí a
nejistotu ohledně role scéničnosti v architektuře**.
Nedůvěra modernismu k reprezentaci a důraz,
jenž kladl na **autenticitu**, **degradovaly** v rámci
architektonického diskurzu **roli „divadelnosti“
jakožto falešnou a přečeňovanou**. Nicméně
spolu s **novými koncepty**, jako je event-space a
prostorové skriptování, **situated technologies** a
behaviorální architektura, se **architektura jako
performativní médium vrátila na diskuzní scénu**,
díky čemuž ji můžeme chápat jako **aktivní a
aktivující objekt působící v našem všedním životě
i tvorbě**.

divadlo scénografie

architektura 01

vytvoření moderní
architektury pro budovu
divadla 21. století

...současné scénografie se vrací k široké a
dynamické roli, jakou může performance hrát
ve vystavěném prostředí; od architektury ve
smyslu **aktivní veřejné události (performativní
architektura)** přes **prostory navržené pro
specifické děje (architektura pro performaci)**
až po **estetické události kombinující umění a
architekturu (performující architektura)**.

Dorita Hannah (Era 21 #03 2011, editorial)

architektura pro performace

prostory navržené pro specifické děje

performující architektura

estetické události kombinující umění a architekturu

performativní architektura

architektura ve smyslu aktivní veřejné události

prostor utilitární

hmotný prostor
základ pro scénický prostor

prostor umělý

hmotný prostor
základ pro scénický prostor

prostor imaginární

pomyslný prostor
základ scénického obrazu

scéno-architektura

...současné scénografie se vrací k široké a dynamické roli, jakou může performace hrát ve vystavěném prostředí; od architektury ve smyslu aktivní veřejné události (**performativní architektura**) přes prostory navržené pro specifické děje (**architektura pro performaci**) až po estetické události kombinující umění a architekturu (**performující architektura**).

architektura

scénografický

prostor

stereometrická soustava více prostorů:

jeviště - proměnlivý sektor

hlediště

zákulisí jeviště

zákulisí hlediště

izolační zóna - neutrální

pásmo ve styku divadelního objektu s okolním prostorem

- jako soustava samostatných sektorů vedle sebe

- jeví se jako architektura - samostatné částice se vzájemnými vztahy, jednotlivé části nepodlehají tématu dramatického díla

- jako objemový celek - scénografický prostor nemá předem daný tvar, je prostorem utilitárním, před aktivací nemají jednotlivé části tvar ani vztahy

scénografický prostor

divadlo scénografie scénografický prostor

vytvoření nejen budovy pro hraní divadla, ale i budovu která iniciuje nové děje a sama tvoří

prostor monologický

prostor paralelní

prostor dialogický

prostor dualitní

prostor herní

Jednotný

prostor monologický

jeviště / hlediště

- celek, odděleny od sebe aktivitou jeviště a pasivitou hlediště
- jeviště centrum, hlediště obal
- perspektivní scény a kukátová divadla

prostor dialogický

jeviště a hlediště v dialogu

- konfrontační pozice, aktivity přesouvány z jednoho do druhého, pevná nebo posuvná hranice - viditelná nebo pomyslná podoba
- centrum - bod střetu J a H

prostor dualitní

jeviště s hledištěm ve sloučenosti

- každý bod je zároveň hledištěm i jevištěm
- člověk je účastníkem prostorově koncipované hry
- kreativní produkce, střídavě v roli herce a diváka

prostor paralelní

- podobný princip jako dualitní
- jeho částice jsou uspořádány v souběžných vrstvách
- body hlediště zůstávají body hlediště a jeviště pouze body jeviště

prostor herní

- řízen svým specifickým vnitřním řádem
- jednotlivé komponenty prostoru procházejí variabilní a kombinační procesy, řízené tendencemi obsahového sdělení
- hry sportovní, společenské, zábavní

jednotný

jeviště, hlediště a všechny dějové lokality tvoří jeden prostor

složený

jeviště, hlediště a lokalita děje tvoří jednotlivé komponenty

složitý

jeviště, hlediště a lokalita děje jako integrovaný funkční organismus, všechny komponenty v sobě navzájem

2 základní funkce:

esteticko dramatická / provozní

scénografický prostor

je prostor strukturovaný. Není prostorem jedním, ale skladbou prostorových kvalit.

Je prostorem utilitárního světa, prostorem světa umělého, tedy prostorem koexistence scénického prostoru a scénického obrazu, prostorem jeviště, prostorem hlediště a konečně prostorem lokality dramatického díla. Výčet komponentů představuje i jejich hierarchii, přičemž každý další je obsažen v předchozím a všechny jsou uloženy v prostoru utilitárního světa. Na myšlenkové spojenci mezi prvkem prvním a posledním, tedy ve formě průniku vrstvami této struktury se děje i proměna funkční, totiž pohyb od funkce utilitární k funkci estetické.

Bylo by možné říci, že čím blíže je bod proměny k výchozímu, tím méně je dílo divadlem a naopak, čím blíže k estetice, tím blíže k dramatickému dílu.

scénografický

prostor

stereometrická soustava více prostoru:

- jeviště / hlediště
- zákulísí jeviště / zákulísí hlediště
- izolační zóna

divadlo scénografie

scénický prostor

různé prostory, které jsou připraveny pro divadlo v různých vztazích divák-herce

scénický prostor

je produktem scénografického prostoru. Je obsažen v jeho objemu. Na stupnici mezi konkrétním a obecným je o stupeň blíže k druhému pólu, protože prošel procesem významové selekce bodů prostoru obecného pod prizmatem tématu inscenace. Je ve své podstatě prostorem vloženým, zpravidla do prostoru jeviště, ale aktuálně je vkládán do hlediště v rámci integrity obou subprostorů.

scénický prostor

City Lounge St. Gallen Carlos martíncz Pipilotti Riat

lavice ENZI

TALKSHOW TYRA

REALITYSHOW

SITCOM ALF

animace

- oživení (urbanistického) prostoru, k realizaci prostředí lidského života
- řešení propojení jednotlivých městských částí - chce z nich vytvořit jednotný organismus
- zdivadelňuje architekturu v jejím urbanistickém výrazu na straně jedné a urbanizuje scénický prostor v procesu dramatické tvorby na straně druhé

dualismus

- spočívá ve společné existenci dvou odlišných prostorů v jednom celku, kde společně fungují současně
- člověk vstupující do prostoru podléhá reálným zákonům
- zároveň vstupuje do světa, který je tvořen obrazem skutečnosti - kulisový systém překračuje reálné zákony

divadelní festivaly

Divadelní festival může být zaměřen na určitý žánr (loutkové divadlo, hudební divadlo, pantomima, pouliční divadlo...), na určitý soubor děl (festivaly shakespearovské, rossiniovské, barokního divadla...), na divadlo určitého jazyka nebo jinak blíže vymezený (ochotnické divadlo, divadlo neslyšících, divadlo jednoho herce...). Na druhé straně mohou být divadelní představení součástí festivalů se širším záběrem zahrnujícím i další druhy umění.

divadelní prvky v TV TALKSHOW

reálné postavy v přirozeném rozhovoru se živým obecnstvem, většinou využívají divadelních prostor

REALITY SHOW

sdílení života ostatních lidí v přímém přenosu, je možno sledovat potřeby lidí blízké intimity paradoxně se vzdálenými postavami

SITCOM

hraný serialový příběh doplněn o reakce publika v přímé reakci na hrané děje

fenomény

ANIMACE.

proces, jenž se zabývá pohybem diváka, ale i pohybem herce a vztahy z tohoto pohybu vyplývajícími. Ty spočívají ve skutečnosti, že divák i herec vstoupili do jednoho prostoru. divadelního či scénického, a místem vstupu i následného výstupu je městská aglomerace nebo krajinný komplex.

DUALISMUS.

proces, jenž se zabývá pohybem diváka, ale i pohybem herce a vztahy z tohoto pohybu vyplývajícími. Ty spočívají ve skutečnosti, že divák i herec vstoupili do jednoho prostoru. divadelního či scénického, a místem vstupu i následného výstupu je městská aglomerace nebo krajinný komplex.

vytvoření urbanismu,
který dotváří
organismus města

divadlo scénografie

fenomény

poskytnout prostory
pro divadelní festivaly
a televizní přenosy -
technologie

DIVADELNÍ FESTIVALY

Divadelní festival je série divadelních představení soustředěná do omezeného časového období, na určité místo a v samostatném organizačním nebo tematickém rámci odlišném od pravidelného divadelního provozu. Tato představení může inscenovat jediný stálý divadelní soubor, více různých divadelních souborů anebo dočasný divadelní soubor vytvořený pro účely a n dobu festivalu. Divadelní festival může být jednorázový nebo se může pravidelně opakovat, a to nejčastěji každoročně, případně s víceletými odstupy (bienále, trienále, kvadrienále...).

DIVADELNÍ PRVKY V TV

Televizní vysílání v mnoha názorech zastávalo jakousi roli ve vytlačení divadla. V současné době je možno však postřehnout, že se televize přispůsobuje potřebě fyzického kontaktu a snaží se jej navodit intimitou vysílaných programů, kde je možno sdílet životy s reálnými postavami nebo alespoň v nabuzeném reálné duchu.

blackbox

- uzavřený černý prostor
- ideální z hlediska nasvícení / ozvučení
- proměna pomocí kulís

whitebox

- vizuálně otevřený prostor
- je třeba koordinovat s přirozeným osvětlením
- kulisy korespondují s okolím nebo samotné okolí jsou kulisy

nalezený prostor

- nelze nově vytvořit, lze jej nalézt
- velmi individuální přístup k jednotlivým budovám

performance

- bez konkrétních požadavků, avšak iniciují ji určitá místa, která jsou schopná poskytnout určitou vybavenost pro dané performance
- v rámci divadelní budovy propojení s okolím

modely

BLACK BOX

Divadla černé schránky se stala populární zvláště v šedesátých letech a sedmdesátých letech, během kterých levné experimentální divadlo bylo velmi aktivní. A protože téměř každý volný prostor v nějaké budově mohl být přeměněn do černé schránky, nemajetní umělci rádi využívali tento model divadla.

WHITE BOX

Je opakem modelu černé schránky a to nejen ve smyslu barevnosti, nejedná se totiž o bílou schránku, ale o vizuální otevřenost scény do okolního světa, kdy je využito běžných situací, ať jako pozadí pro děj nebo se dané situace stávají pro herce inspirací a okolí se tak stává samo hercem - využití při improvizčních hrách.

NALEZENÝ PROSTOR

Svou podstatou navazuje na BLACKBOX šedesátých a sedmdesátých let, kdy každý prostor mohl být přeměněn na divadlo. Ale narozdíl od blackboxu nevkládá do budovy jakoukoliv škatuli, kde se odehrává děj, ale naopak využívá prostředí ke specifické hře. Využití nalezeného prostoru nacházíme většinou ve starých továrnách a závodech, které skýtají dostatečný prostor a konstrukce vhodné pro divadelní techniku. Filmové stvárnění Bratrů Karamazovů - Karamazovi, je situováno do „nalezeného“ prostoru krakowské továrny, kde se odehrává děj.

PERFORMANCE

Není zasazená na konkrétní místo ani do prostoru, nachází prostor kdekoli. V samotné divadelní budově je nutno poskytnout přímý kontakt s okolím, nejen vizuální jak je tomu u whiteboxu.

divadlo scénografie

05 modely

prostor skýtající možnosti proměny do tří modelů:
blackbox, whitebox, performance
FLEXIBILITA

hudba

- nárok na zvukové instalace
- zvukový park

tanec

- nároky na povrchy
- na zkušební prostory

pantomima

- práce se světlem (blackbox)

muzikál ?

extenze

mystifikace

interakce

emanace

možnosti a podmínky
pro nové žánry

06 žánry

divadlo scénografie

07 hesla

extenze scény divadla
směrem ven, vzájemná
interakce z prostředím,
emanace hmoty domu

žánry

OD ČINOHRY

Nejrozšířenější divadelní formou v České republice je činohra, tvoří koelm padesátičtyř procent všech odehraných představení.

Nicméně je od této formy upouštěno směrem k abstraktnějším formám vyjádření

K HUDBĚ

Propojení mluveného slova s hudbou je historicky osvědčenou kombinací, podporující efektivitu předávaných stimulu ze strany herce k divákovi

K TANCI

K hudbě přirozeně patří tanec, jako její fyzické vyjádření. Pohyb celkově hlavně tanec je dalším prostředkem vyjádřování.

K PANTOMIMĚ

Pantomima je divadelní způsob vyjádření pomocí mimiky a gestikulace s prvky tance, to vše bez použití hlasu. (fyzické divadlo, moderní tanec, loutky, práce s dechem a hlasem a jiné.)

hesla

EXTENZE

- překročení hranic divadelního prostoru
- v historii volí smyslového klamu - perspektiva (Renaissance), ale také pomocí akustiky a techniky
- překročení hranic divadla fyzicky, prolnutí imaginárního světa s realitou

MYSTIFIKACE

- pravda a lež, empirická pravda a pravda umělecká, pravda subjektivní a objektivní, skutečnost a iluze
- divadlo pracuje od svých začátku s těmito hesly , jelikož má za úkol navodit uměla „přirozené prostředí.

INTERAKCE

- vzájemný vztah osob, osob a prostor, prostor
- vztah aktivní mezi divákem a hercem, oblíbená forma experimentálních divadel
- vťah mezi divadlem a prostředím

EMANACE

- hmota vyzářuje energii mimo svůj hmotný objem do vnějšího prostoru
- architektonické dominanty

scénický urbanismus

kreativita

imaginace

anticipace

světlo

*světlo pro herce

slouží herci, osvětluje zdůrazňuje

*světlo jako herec

jako samostatná performance, existuje samo o sobě bez koexistence dalších prvků

*světlo a herec

propojení situace, kdy světlo herci slouží a kdy existuje samostatně, vzájemně se doplňují

scéna nejen jako pozadí, ale jako součást divadelní tvorby

tendence

divadlo scénografie

technologie

prostor pro technologické vybavení

tendence

SCÉNICKÝ URBANISMUS

- scéna přestala plnit funkci pozadí a stala se hmotnými objekty, které vstoupily do prostoru jeviště a začaly vytvářet jeho řád
- urbanismus v architektuře - utilitární funkce
- řešení existence člověka v scénickém prostoru

OPTIKA   EMOTIVNOST   OBSAŽNOST

KREATIVITA

- variabilita prostoru, prostor jako materiál

IMAGINACE

- otevírá divákovi účast na tvůrčím procesu a možnost stát se jeho činitelem

ANTICIPACE

- podněty k vytváření scénického obrazu

technologie

SVĚTLO

- vytváří prostor, atmosféru, ymistifikuje, určuje
- vznik samostatného oboru: SVĚTELNÝ DESIGN INSTITUT SVĚTELNÉHO DESIGNU

Těžiště činnosti ISD leží v pořádání ročního komplexního programu a jednotlivých workshopů světelného designu (včetně návazností, propojení na zvuk & video).

AKUSTIKA

- další prvek který dotváří zvukové vjemy, taktéž mystifikace a imaginace

POVRCH PODLAH

JEVIŠTNÍ STOLY

JEVIŠTNÍ MOSTY

analýza místa

Praha / Malá Strana / Park Holubice

Budova divadla je situována na území památkové rezervace na Malé Straně. Přes významné a cenné vlastnosti tohoto území, lze najít i jeho rezervy, což se stalo předmětem diplomové práce Barbory Mikitové, která zanalizovala a zalkulovala stavební rezervy katastrálního území Malé Strany a tak obhájila správnost názoru kontinuity stavebního procesu v historickém jádře. Na tuto práci navazuje návrh, který je umístěn do jedné z vyznačených potencionálních stavebních parcel ze zmiňování práce.

Malá Strana

(původně Menší Město pražské) je historické město, městská čtvrť a katastrální území rozkládající se v centru Prahy na levém břehu Vltavy. Je to jedna z nejstarších a nejpůsobivějších částí Prahy. Malá Strana má rozlohu 1,3728 km². Z 96 % se nachází na území městské části Praha 1 a zbylá 4 % (několik bloků domů ohraničených ulicemi Vítězná, Janáčkovo nábřeží, Petřínská, Rošických s ulicemi Mělnická a Plaská a částí Vltavy u mostu Legií) na území Prahy 5. Malá Strana obsahuje velké množství pozoruhodných staveb i dalších zajímavých míst – např. ostrov Kampa obtékáný Čertovkou, Malostranské náměstí rozdělené na dvě části kostelem sv. Mikuláše, Maltézské náměstí, Újezd s lanovou dráhou na Petřín, Štefánikovu hvězdárnu a Petřínskou rozhlednu či velký komplex zahrad (Kinského zahrada, Petřínské sady, Schönbornská zahrada, atd.). Právě díky nim a vrchu Petřín, který je zviditelňuje, působí Malá Strana jako zelená oáza uprostřed města. Na Malé straně sídlí obě části Parlamentu ČR – Poslanecká sněmovna i Senát. Rozšiřování parlamentu v 90. letech bylo kritizováno, naposledy drahá výstavba poslanecké ubytovny v Nerudově ulici. V severovýchodním cípu Malé Strany u Vltavy leží Strakova akademie – sídlo úřadu vlády ČR).

Z ministerstev tu sídlí Ministerstvo financí v Letenské a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v Karmelitské. Další budovy jsou využívány politickými stranami (sídlo ODS na Jánském vršku), velvyslanectvími a také hotely s restauracemi. Z dříve velmi osobité čtvrti se tak vytrácí původní, tolik ceněný, genius loci.

(zdroj wikipedia)

malá
strana

Lyra Pragensis - divadlo inspirace, Malostranské náměstí 258/13

Divadlo Huba, Malostranské náměstí 258/13

A. Dvořákův divadlo, Malostranské náměstí 262/9, 160 00 Praha 1

Divadlo Nablízka, Malé Nostlicovo divadlo, Nad Širovkou, Nostlicova 465/2

Divadlo Na Práche

divadla Malá Strana

Malá Strana je vedle Starého Města jednou z nejvíce vyhledávanějších lokalit v Praze. Je sama cílem a vedou přes ní hlavní turistické cesty.

Ale ve dne rušné ulice večer utichají a z Malé Strany se stává poklidné místo v centru města. Množství velkoplošných komplexů, kde většina z nich nefunguje pravidelně a pokudvůbec, aktivita, kterou iniciují, je nahodilá a dočasná. Nelze říci, že by se Malá Strana měla proměnit na tepající večerním životem území, ale jednotlivé podněty lze uznat za vhodné. Takovým místem je i území v okolí Klárova / stanice metra Malostranská/, které je právě charakteristické sousedstvím velkých správních komplexů, které fungují jen v denních hodinách.

Z analýzy zkoumající divadla vyplynula Malá Strana vedle bohatství na tyto budovy Starého města velmi skromně. Divadel je málo a většina z nich je umístěna v prostorech, která nejsou přímo určena pro scénografickou činnost a tudíž i prostředky jsou omezeny.

park Holubice

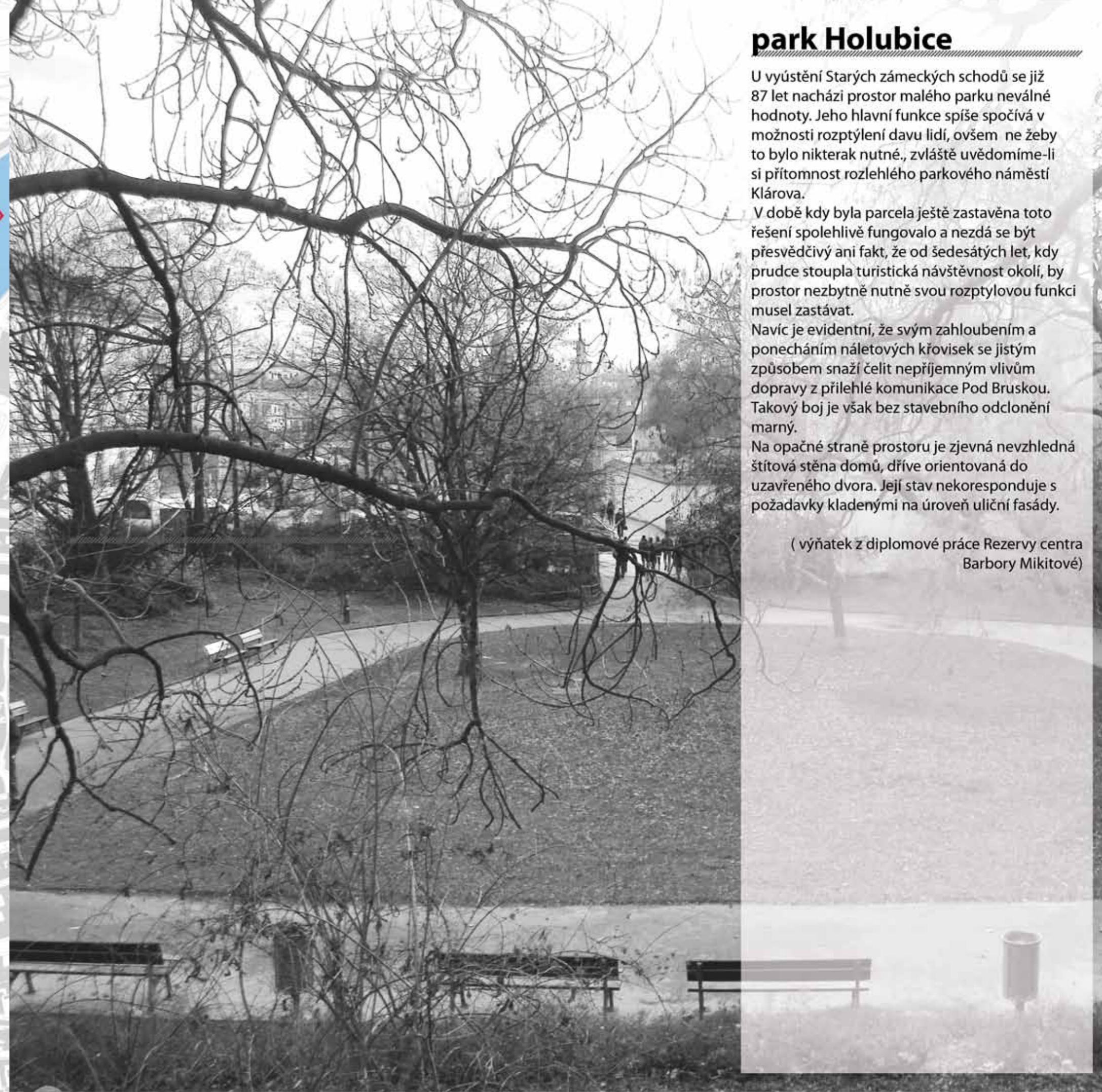
U vyústění Starých zámeckých schodů se již 87 let nachází prostor malého parku neválné hodnoty. Jeho hlavní funkce spíše spočívá v možnosti rozptýlení davu lidí, ovšem ne žeby to bylo nikterak nutné., zvláště uvědomíme-li si přítomnost rozlehlého parkového náměstí Klárova.

V době kdy byla parcela ještě zastavěna toto řešení spolehlivě fungovalo a nezdá se být přesvědčivý ani fakt, že od šedesátých let, kdy prudce stoupla turistická návštěvnost okolí, by prostor nezbytně nutně svou rozptylovou funkci musel zastávat.

Navíc je evidentní, že svým zahloubením a ponecháním náletových křovisek se jistým způsobem snaží čelit nepříjemným vlivům dopravy z přílehlé komunikace Pod Bruskou. Takový boj je však bez stavebního odclonění marný.

Na opačné straně prostoru je zjevná nevzhledná štítová stěna domů, dříve orientovaná do uzavřeného dvora. Její stav nekoresponduje s požadavky kladenými na úroveň uliční fasády.

(výňatek z diplomové práce Rezervy centra
Barbory Mikitové)

fotodokumentace

pohled od vyústění Starých zámeckých schodů do ulice Pod Brusnou

pohled na vyústění Starých zámeckých schodů

pohled na „vnitroblokovou“ fasádu v parku Holubice

pohled na vstup do tramvaje z nároží ulic Pod Brusnou a Valdštejská

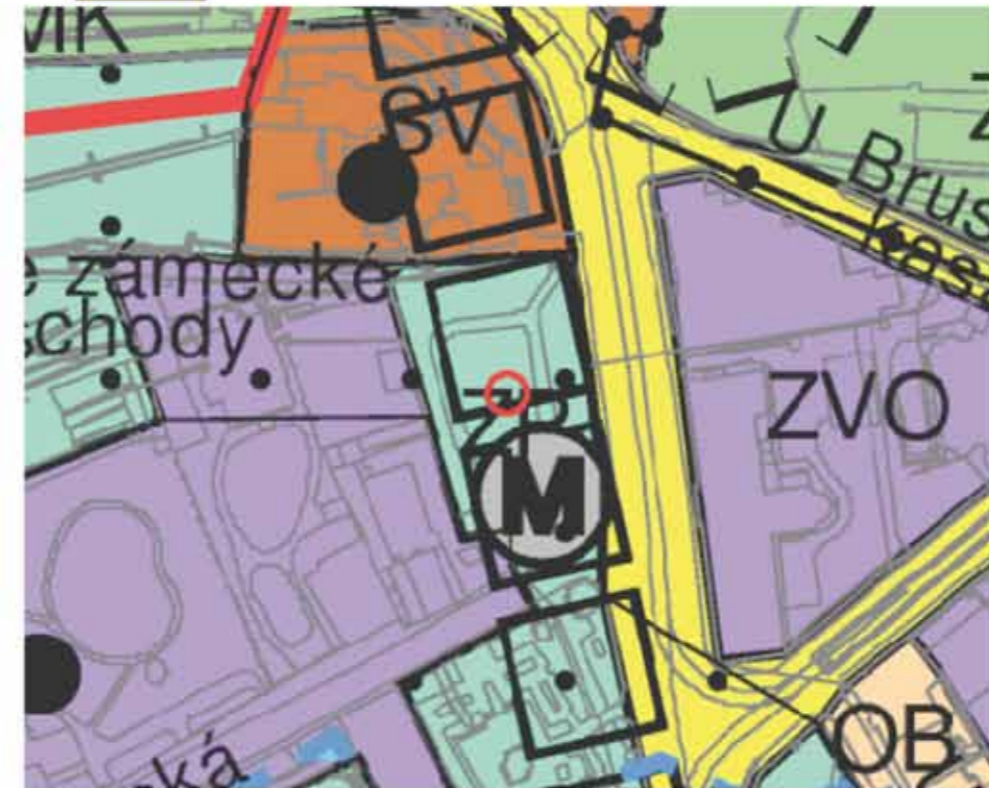
pohled od vyústění Starých zámeckých schodů do ulice Pod Brusnou

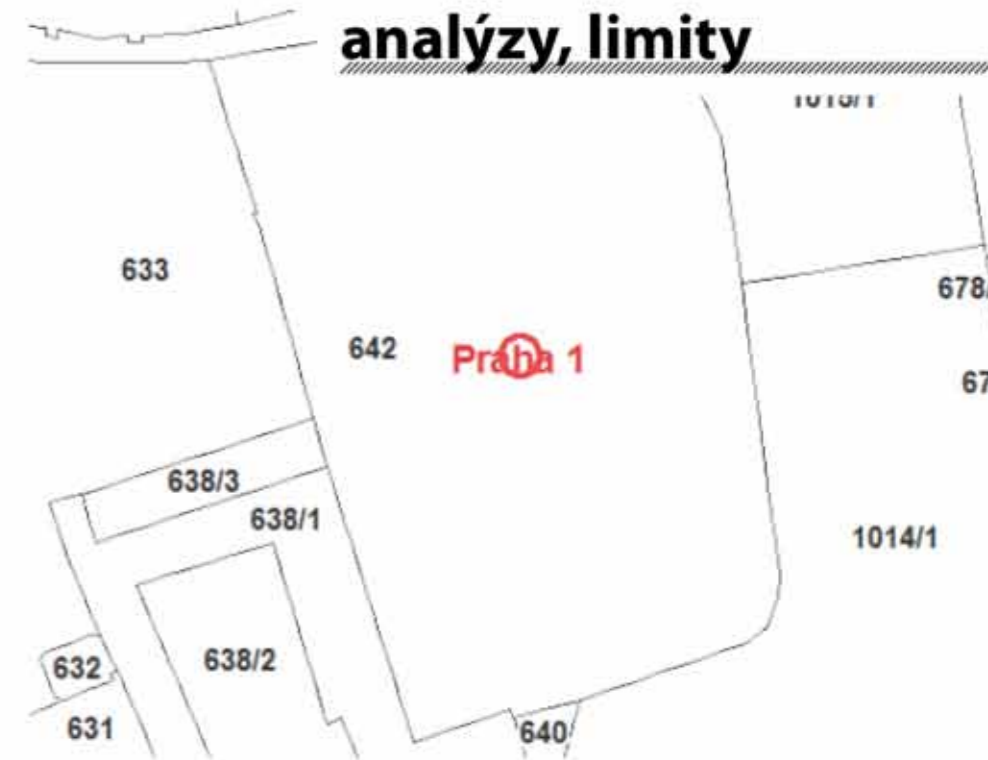
pohled z tramvajové zastávky ve směru na park

- ZKC KULTURY A CÍRKVE
- ZVO OSTATNÍ
- SV VŠEOBECNÉ SMÍŠENÉ
- SMJ SMÍŠENÉ MĚSTSKÉHO JÁDR
- ZP PARKY, HISTORICKÉ ZAHRADY
- ZMK ZELENĚ MĚSTSKÁ A KRAJINNÁ
- SD,S1,S2,S4 VYBRANÁ KOMUNIKAČNÍ SÍŤ

analýzy, limity

OCHRANNÉ PÁSMA PRAŽSKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE

Území se nachází v ochranném pásmu Pražské památkové rezervace
Památková rezervace v hl. m. Praze

OCHRANNÉ PÁSMA METRA

Vymezené území se nachází v ochranném pásmu metra

OCHRANNÉ PÁSMA S VÝŠKOVÝM OMEZENÍM STAVEB LETIŠTĚ KBELY

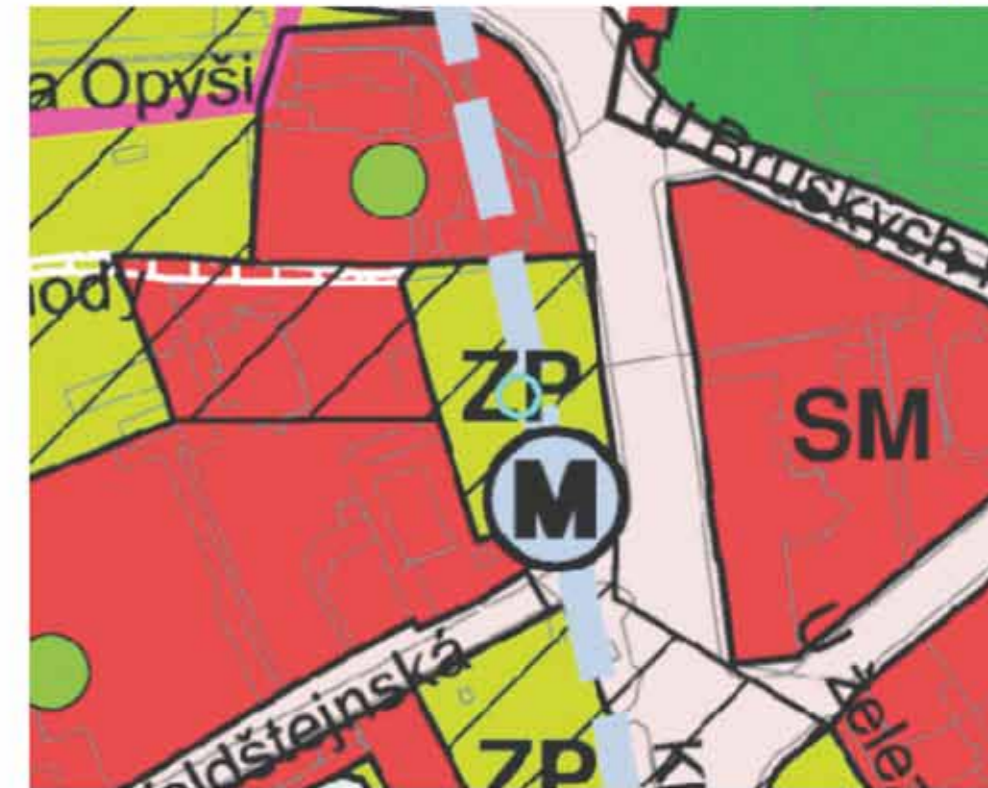
Vymezené území se nachází v ochranném pásmu s výškovým omezením letiště Kbely

ÚZEMÍ SE ZÁKAZEM VÝŠKOVÝCH STAVEB

Vymezené území se nachází na území se zákazem výškových staveb

SOUČASNĚ ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ DLE ÚPn SÚ HMP 1999

Vymezené území se nachází v hranicích současně zastavěného území dle ÚPn SÚ HMP

pohyby

SITUACE 1:1000

▲ SEVER NAHORU

fotodokumentace

doprava

- METRO
- tramvaj
- autobusová zastávka
- možnost placeného parkování
- parcela

parková úprava

Na parcele se nachází park nevalné hodnoty. Krom rorptýlové funkce při kumulaci u vyústění u Starých zámeckých schodech. Povrchy asfaltových komunikací jsou ve špatném stavu, trávník je neudržován a o stromy není postaráno v dostatečné míře.

Z dendrologické rešerže vyplývá, že na parcele se nachází:

- 3x Fraxinus excelsior
jasan ztepilý
- 3x Acer campestre
javor babyka
neúplné stromořadí
- 1x Sophora japonica
jerlín japonský
- 2+3x Tilia cordata
lípa srdčitá
- 1x Acer pseudoplatanus
javor klen
- 3+2x 3x Betula pendula
bříza bradavičnatá
- 1x Acer saccharinum
javor stříbrný

neúplné stromořadí:
Acer campestre
javor babyka

Většina stromů se díky nedostatečné péči dostala do špatného stavu. Náletové křoviska podél silnice Pod Bruskou dodává parku pocit zanedbanosti. Téměř všechny stromy by bylo možno a některé z nich by přímo bylo nutno odstranit.

Za povšimnutí stojí ovšem Sophora japonica - jerlín japonský, který je v dobrém stavu a lze jej považovat za hodnotný. Proto bude v návrhu zachován. Jeho koruna má asi 16 metrů v průměru a jeho výška dosahuje asi 12 metrů.

Dalšími stromy, se kterými se dá pracovat jsou tři Fraxinus excelsior - jasan ztepilý. Lze je použít jako hranici u výškového rozdílu mezi zdi Starých zámeckých schodů a úrovně parku.

Ostatní stromy pro jejich zanedbanost či nevýznamnou hodnotu lze odstranit.

místa

01 VYÚSTĚNÍ STARÝCH ZÁMECKÝCH SCHODŮ
kumulace lidí z turistické trasy směřující z Pražského hradu - funkce parku - rozptýlení - vytvoření plochy

02 NÁROŽÍ ULICE POD BRUSKOU/VALDŠTEJNSKÁ
iniciační místo, kde je již teď rozšíření chodníků, z výhledem směrem na Klárov a dále přes řeku na město

03 NÁROŽÍ ULICE POD BRUSKOU/VALDŠTEJNSKÁ
prostor na nároží u zdi Valdštejnské zahrady je nevyužito, pouze neudržovaná zeleň

04 PARK HOLUBICE
park oslabuje podstatu Klárova jako hlavního parku území, neudržuje uliční čáru a snaží se uchránit vlivům okolí, kterým by měl čelit a využít je

05 ROH DOMU - VNITROBLOKOVÁ FASÁDA
fasády domu vnitroblokové, dnes z okny - třeba reagovat, dostavět přesto osvětlit okna

linie

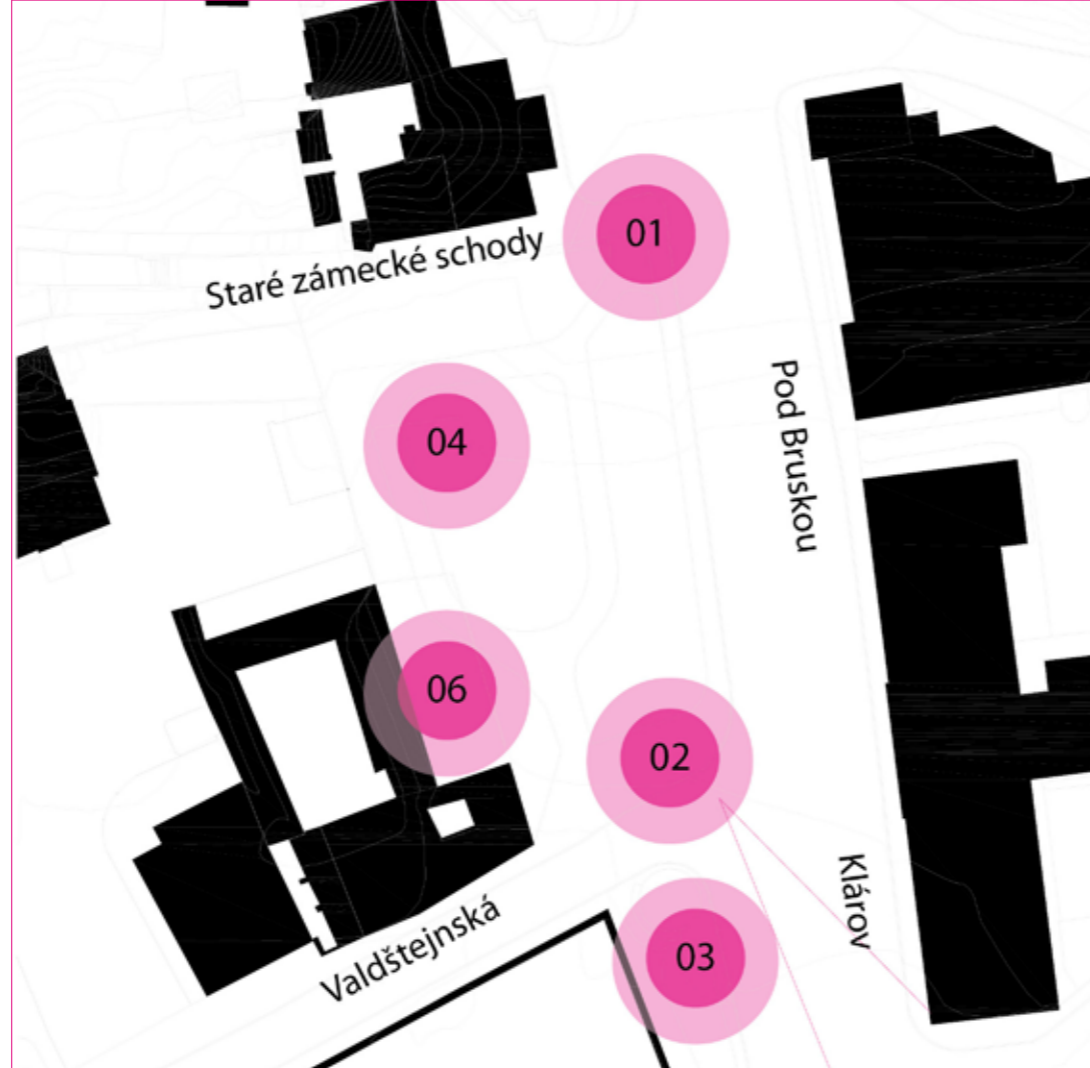
01 VÝHLED NA SKÁLU PODÉL VSTUPU DO PARKU
nejvíce využívána komunikace pro pěší směrem od zámeckých schodů, více než ulice Pod Bruskou, navazuje na prodloužení pěší komunikace podél Valdštejnské zahrady

02 VÝHLED NA PRAŽSKÝ HRAD
vytvoření místa z výhledem tímto směrem

03 PRODLOUŽENÍ ULICE POD BRUSKOU
bez uskočení - rozšíření bodu 03 - využít smysluplněji

04 VALDŠTEJNSKÁ ZEĎ
nejméně proud lidí od metra Malostranská, přes park dále ve směru linie 01

05 LINIE VYTVÁŘEJÍCÍ CHYBĚJÍCÍ OBJEM PRO UZAVŘENÍ BLOKU

koncepty

DIVADLO V ZAHRADĚ

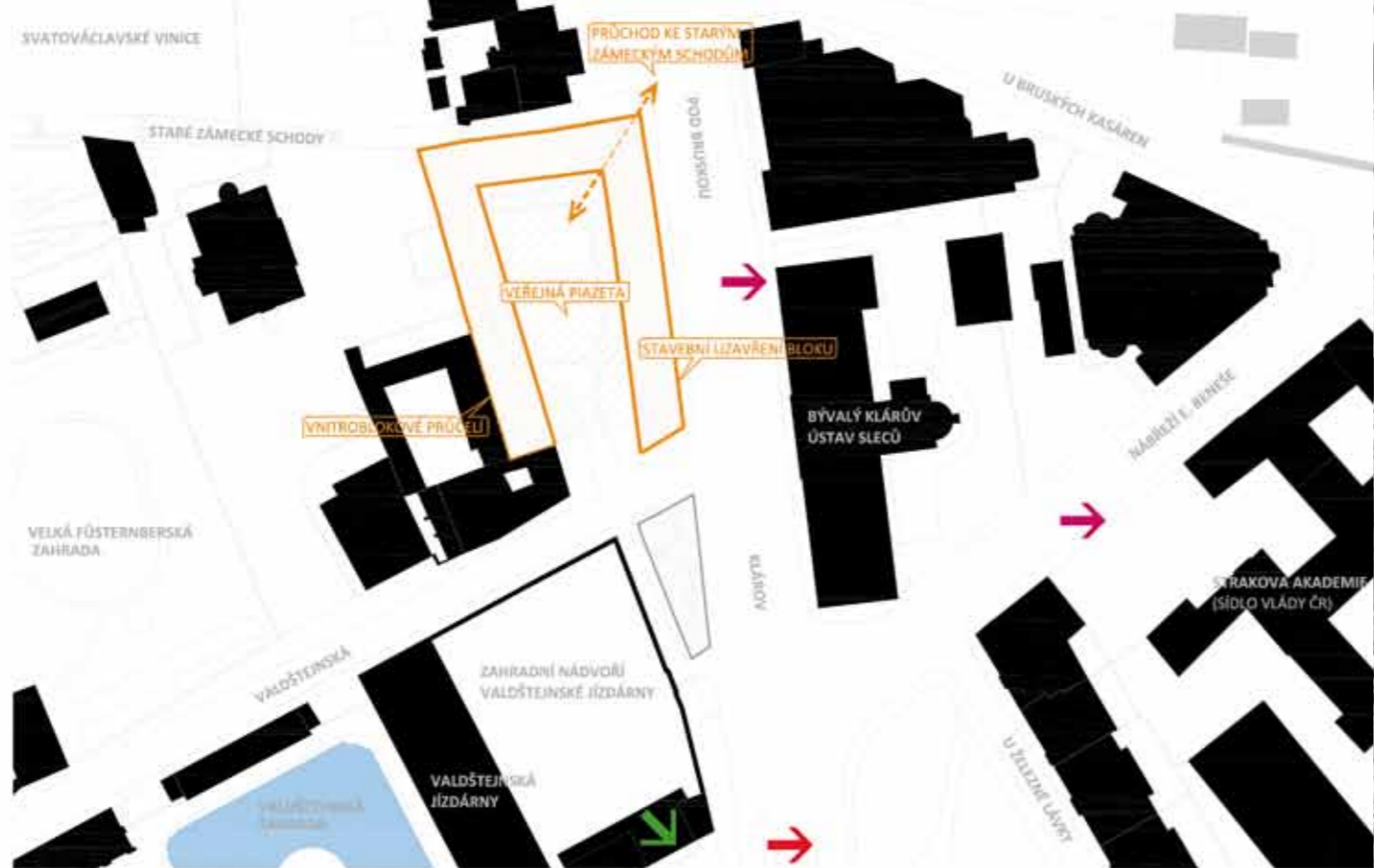
Divadlo 01 je umístěno v zahradě, na které navazuje foyer. Přes spojovací trakt je spojeno s provozní částí 02. Divadelní kavárna funguje samostatně 03b bez napojení na foyer 03a. Tento koncept vytváří vnitřní prostor parku, kde je zachován vyznačená hodnotný strom.

Málo iniciuje místa u vyústění zámeckých schodů a na nároží ulic Pod Bruskou a Valdštejnská. Divadelní kavárna nefunguje bez přímého napojení na foyer.

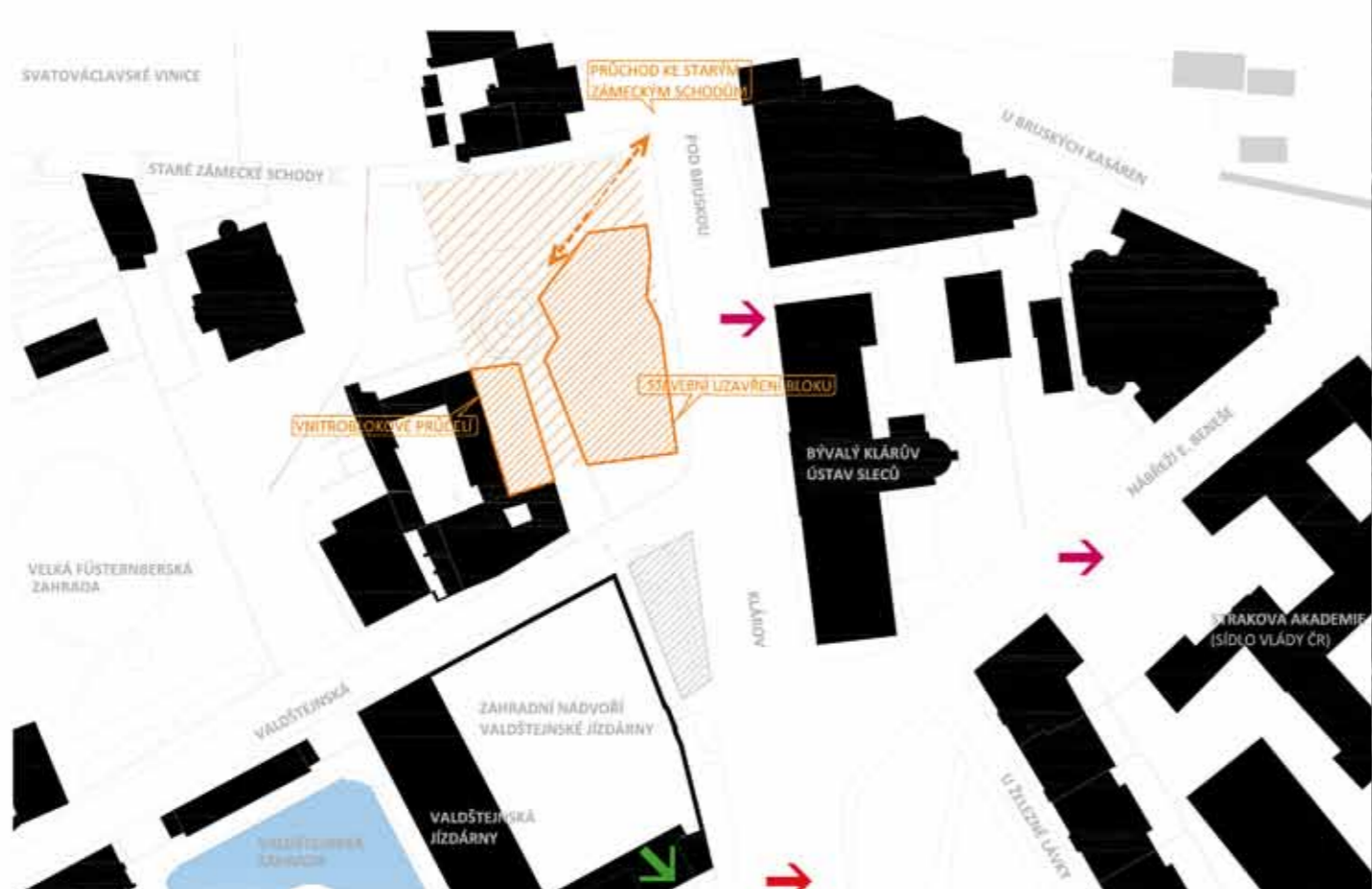
DIVADLO V ULICI

Divadlo 01 je umístěno podél ulice Pod bruskou a iniciuje aktivitu na nároží ulic Pod Bruskou a Valdštejnská. Foyer 03 je v přímém napojení na auditorium 01. Provozní část je opět v doplnění bloku napojena průchodem nad úrovní, čímž je tak vytvořená jakási pasáž. Iniciuje místo u Starých zámeckých schodů, kde je umístěn druhý vstup. Taktéž vytváří vnitřní prostor parku, kde je možné využít stoupajícího terénu k venkovnímu divadlu. Tento koncept je městotvornější - udržuje uliční linii, vytváří pasáž iniciuje místa. tento koncept byl dále rozvíjen

[1] Domy čp. 133 a 134 na fotografii z roku 1900 zbořeny roku 1934 kvůli nové komunikaci U Brusých kasáren. Na pozadí vápenice. [2] Královská vápenice (vlevo) kolem roku 1920. [3] Vlevo Kasárny v Brusce. Vpravo je patrný cíp královské vápenice. Foceno kolem roku 1915. [4] Současný stav.

regulační plán

Rezervy centra - Barbora Mikitová
 Kompletní zastavění vytipovaného prostoru ani jiným způsobem dosažení jeho maximálního finančního zhodnocení nejsou cílem, který by přispěl k ušlechtilosti a městotvornosti prostředí. Současná stav nereaguje na podmínky, které jsou v prostoru jasně definovány. Minimálním úsilím tlumi dopravní zatížení, vnitroblokové fasády nechává otevřeny do veřejného prostoru. Navíc částečně vytváří konkurenci Klárovu, který má být hlavním centrem oblasti. Stávající podmínky mohou být chápány i jako možnost pro vystavbu menšího bloku, pro veřejnost průchozího, tedy s vnitřním rynkem nabízející základní služby, stejně jako klid. Zároveň by mohl stavebně vymezit ulici Klárov - Pod Bruskou - Chotkova, která jakožto důležitá městská třída takové ohraničení potřebuje.

PLOCHA POZEMKU	2 900 m ²
ZASTAVITELNÁ PLOCHA.....	1 600 m ²
HPP.....	4 900 m ²
OBJEM.....	17 150m ³

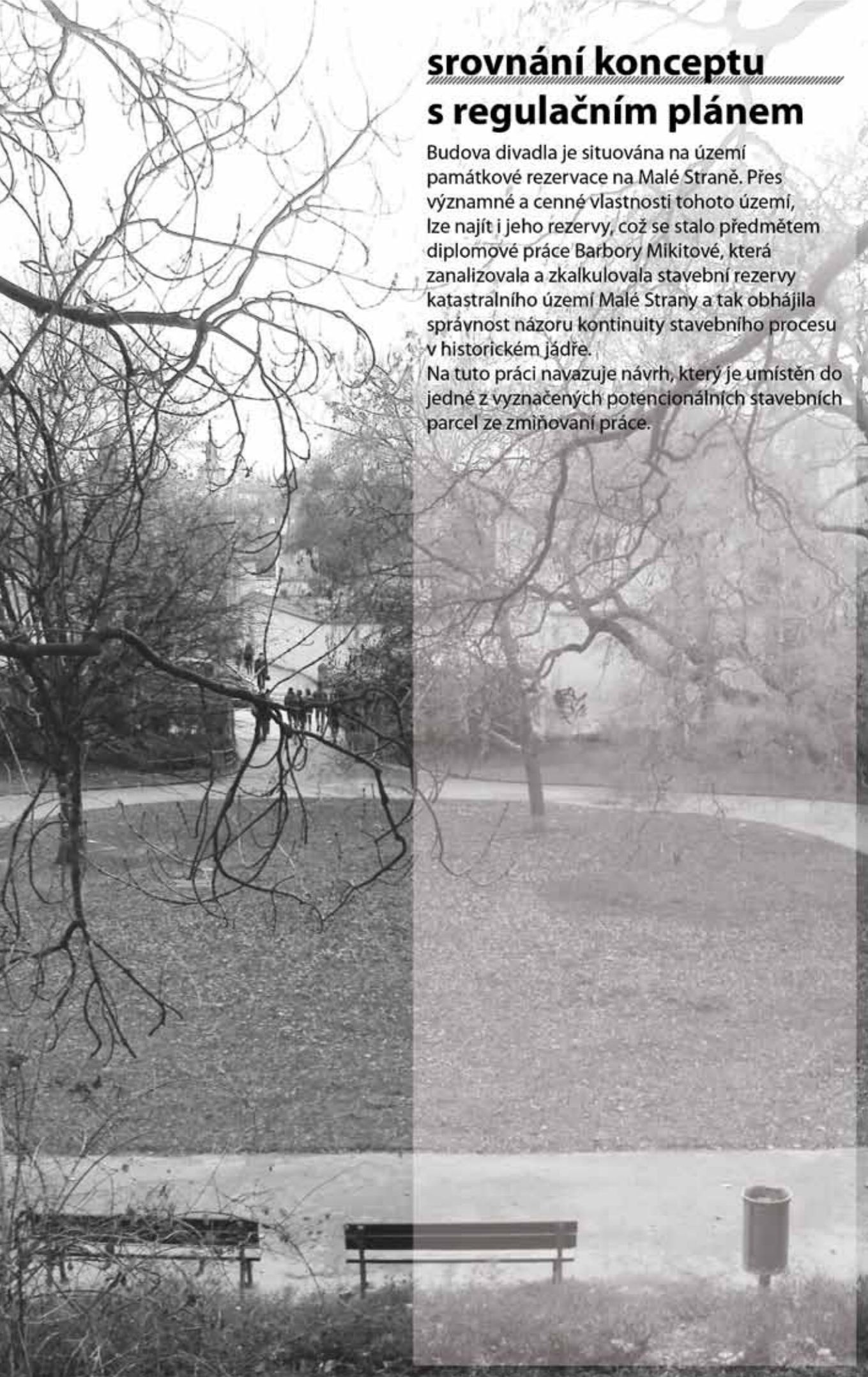
ZASTAVĚNÁ PLOCHA	1310m ²
HPP.....	2 700 m ²
OBJEM.....	11 790m ³

koncept

Návrh částečně reaguje na podněty z regulačního plánu. Umístěna budova si klade za cíl podtrhnout charakter městské třídy - ulice pod Bruskou a Klárov postavením hlavní hmoty na uliční čáru s ponecháním volného prostoru pro rozptýlení u zámeckých schodů, kde je také umístěn vstup. K městotvornému charakteru ulice přispívá další vstup z ulice Pod Bruskou. Doplnuje taktéž „nedoplněný“ blok budov, přičemž ponechává přirozený prostup územím ze strany podél Valdštejské zahrady až k vyústění Starých zámeckých schodů. Zároveň je částečně zachována funkce parku, který je zpracován jako amfiteátr a ze stávajících dřevin nevalného charakteru je ponechán hodnotný Jerlín Japonský, který také tvaruje hmotu domu. Nároží v ulici Valdštejská je využito jako prodloužení scény divadla a podporuje aktivitu na tomto místě.

srovnání konceptu s regulačním plánem

Budova divadla je situována na území památkové rezervace na Malé Straně. Přes významné a cenné vlastnosti tohoto území, lze najít i jeho rezervy, což se stalo předmětem diplomové práce Barbory Mikitové, která zanalyzovala a zkalkulovala stavební rezervy katastrálního území Malé Strany a tak obhájila správnost názoru kontinuity stavebního procesu v historickém jádře. Na tuto práci navazuje návrh, který je umístěn do jedné z vyznačených potencionálních stavebních parcel ze zmiňovaní práce.

SITUACE 1:500

- hlavní vstup z ulice do foyer- veřejnost
- vedlejší vstup do foyer (prodej vstupenek)
- vstup zaměstnanci divadla
- vstup kulisy (hlavní budova/vedlejší)
- vstup oze směru vyústění Starých zámeckých schodů

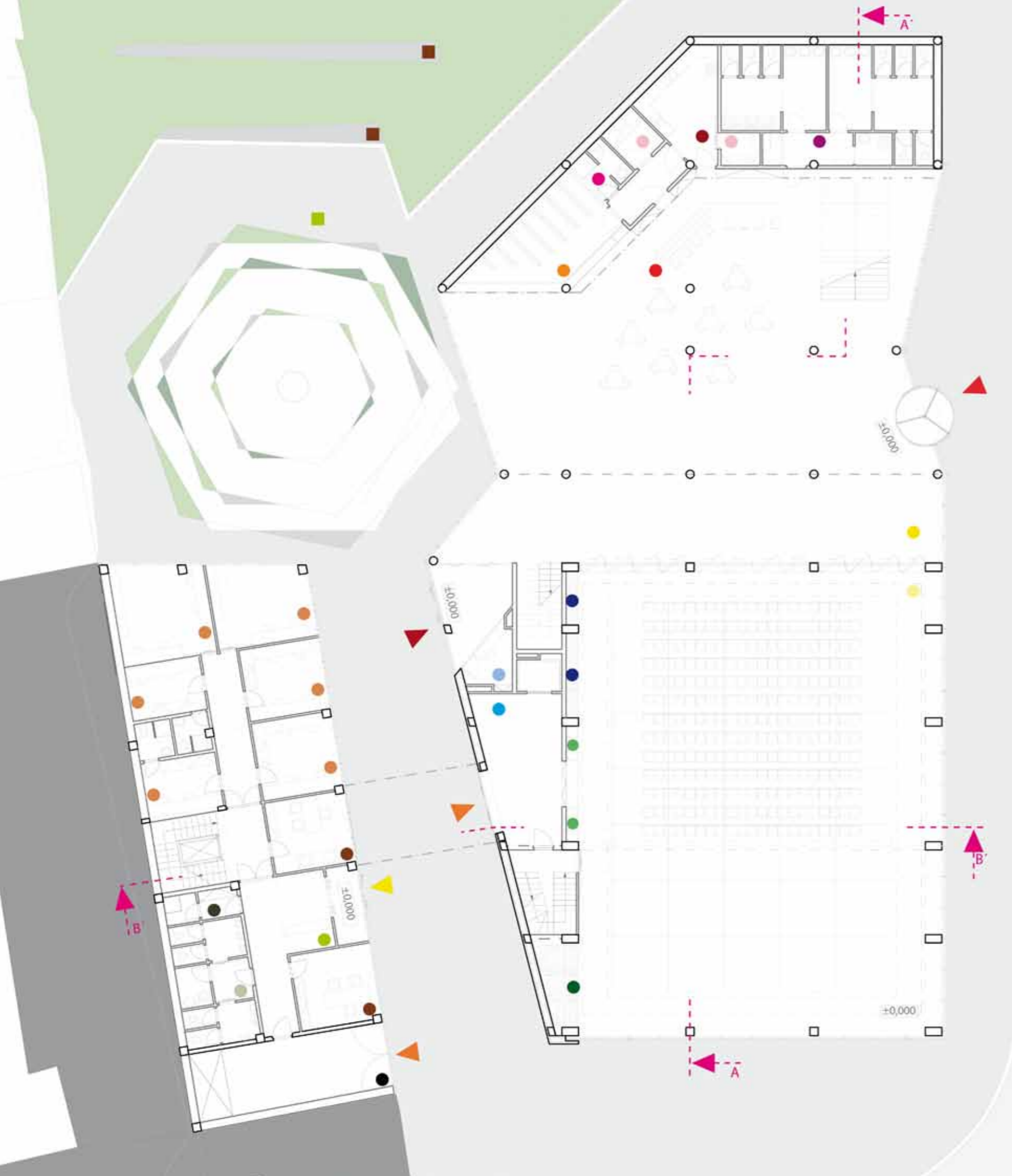
- okolní domy
- silnice
- zpevněné plochy - pěší
- veřejné přírodní plochy
- soukromé přírodní plochy
- sezení - amfiteátr

1.NP_SCHÉMA_M1:1000

- ČÁST 01
FOYER + divadelní kavárna
- ČÁST 02
AUDITORIUM
- ČÁST 03
ZÁZEMÍ DIVADLA
- ČÁST 04
PROVOZNÍ
- ČÁST 05
VENKOVNÍ

situace

1.NP_M1:200

- hlavní vstup z ulice do foyer- veřejnost
- vedlejší vstup do foyer (prodej vstupenek)
- vstup zaměstnanci divadla
- vstup kulisy (hlavní budova/vedlejší)
- řezová rovina

ČÁST 01 / ČÁST 02

- auditorium
  - foyer
  - šatna
  - kavárna
  - kuchyně kavárna
  - toalety páni
  - toalety dámy
  - toaleta pro omezené v pohybu
  - uklídková místnost
  - toaleta zaměstnanci
  - sklad
  - odpady
- ### ČÁST 03
- prodej vstupenek
  - sklad kulisy
  - akustické příčky (výška 3 m)
  - akustické příčky (výška 6 m)
  - sklad židlí

ČÁST 04

- recepce divadla
- kancelář
- šatny sélisté
- toalety muži
- toalety ženy
- toalety pro omezené v pohybu
- místnost pro zaměstnance
- sklad kulisy

ČÁST 05

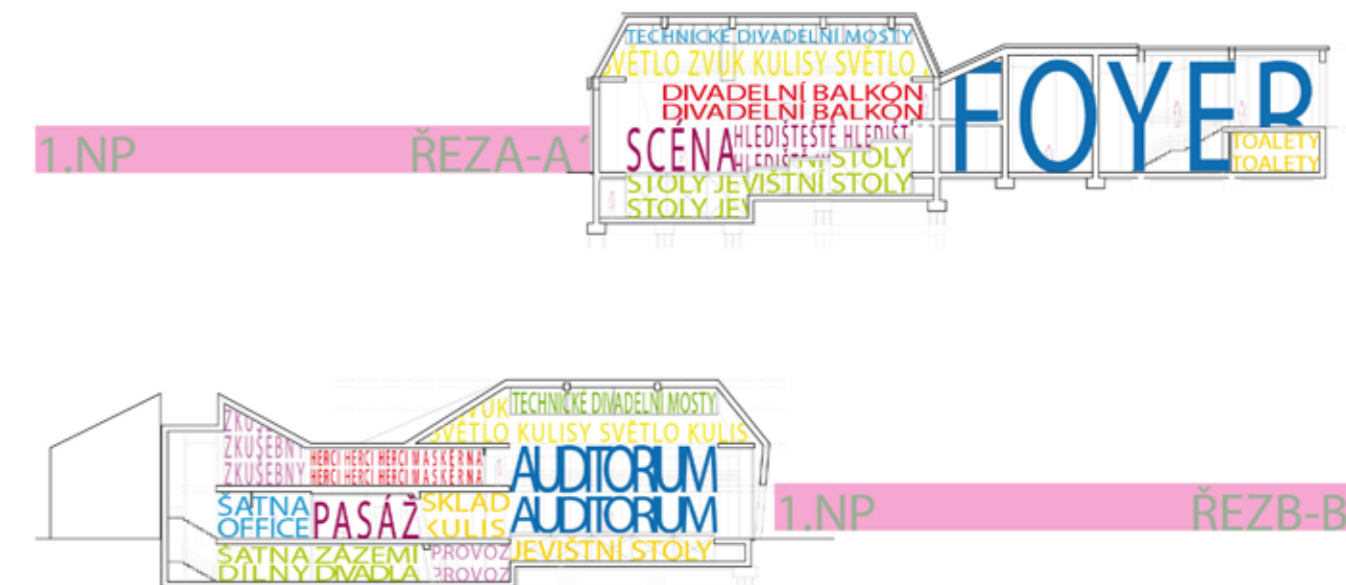
- venkovní plocha ke hře
- sezení

1.NP_SCHÉMA_M1:1000

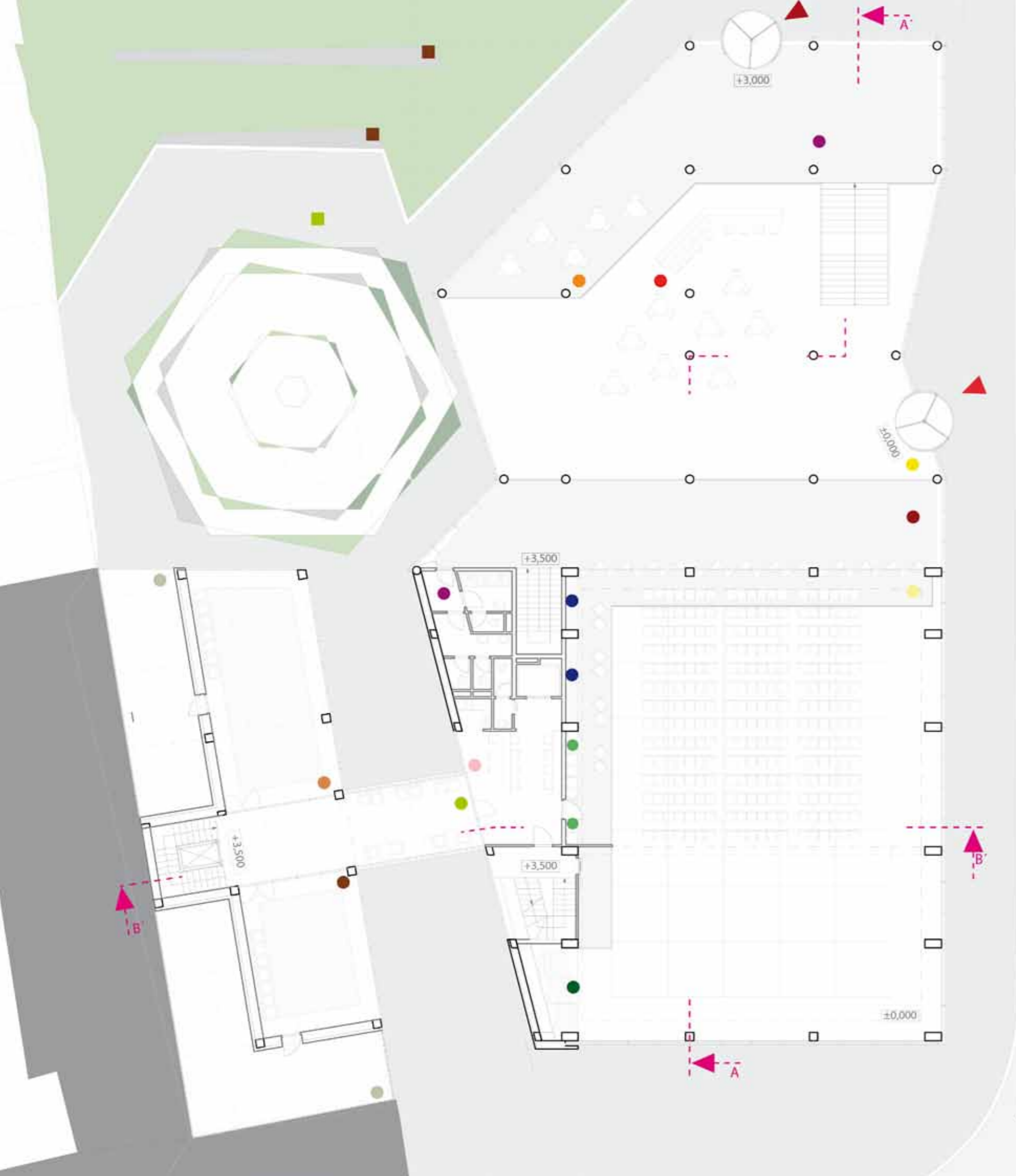

- ČÁST 01
FOYER + divadelní kavárna
- ČÁST 02
AUDITORIUM -jeviště a hlediště
- ČÁST 03
ZÁZEMÍ DIVADLA - kulisy, vstupenky
- ČÁST 04
PROVOZNÍ - šatny, kanceláře, kulisy
- ČÁST 05
VENKOVNÍ - amfiteátr, relax

ŘEZ_SCHÉMA_M1:500

půdorys 1.NP

2.NP_M1:200

2.NP_SCHÉMA_M1:1000

půdorys 2.NP

- ◄ hlavní vstup z ulice do foyer- veřejnost
- ◄ vstup do foyer od Starých zámeckých schodů

řezová rovina

ČÁST 01 / ČÁST 02

- auditorium
- foyer
- galerie
- kavárna
- balkón-galerie

ČÁST 03

- toalety dámy
- toaleta páni
- toaleta zaměstnanci
- maskérna
- sklad kulis
- akustické příčky (výška 3 m)
- akustické příčky (výška 6 m)
- sklad židlí

ČÁST 04

- místnost pro zaměstnance
- zkušebna 01
- zkušebna 02
- terasa

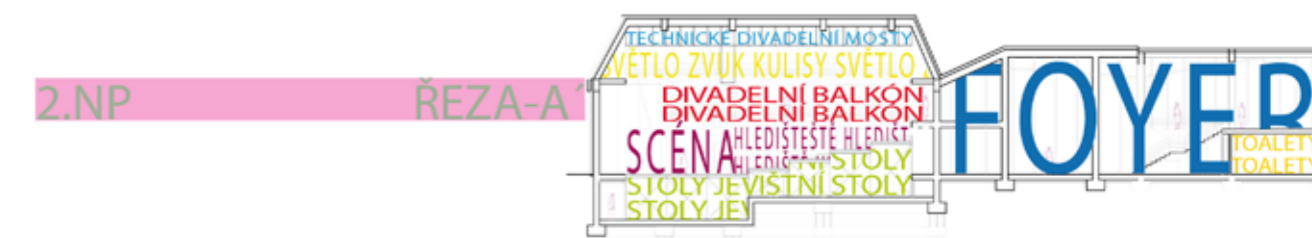
ČÁST 05

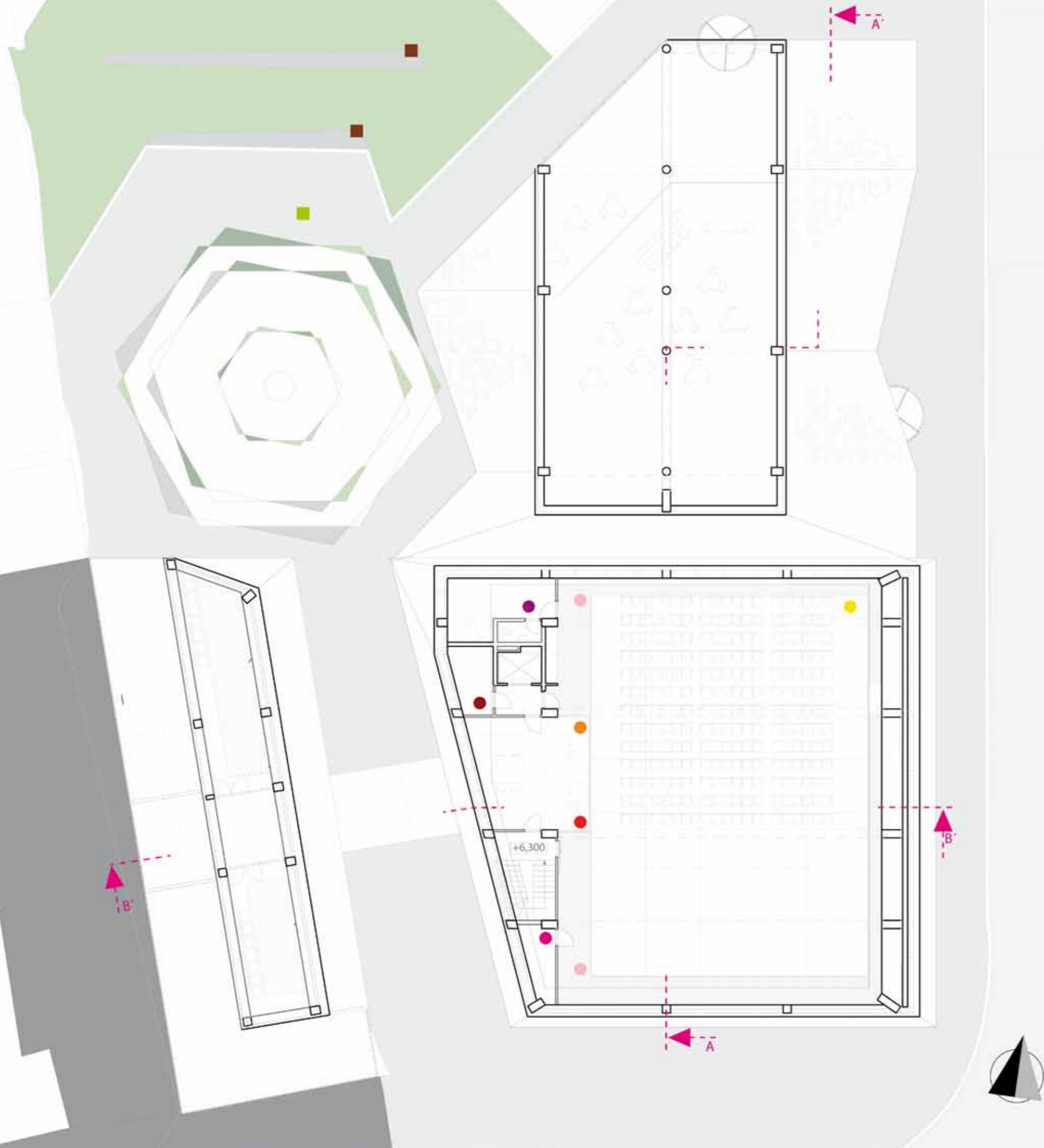
- venkovní plocha ke hře
- sezení

- ČÁST 01
FOYER + divadelní kavárna
- ČÁST 02
AUDITORIUM -jeviště a hlediště
- ČÁST 03
ZÁZEMÍ DIVADLA - maskérna
- ČÁST 04
PROVOZNÍ - zkušebny, denní místnost
- ČÁST 05
VENKOVNÍ - amfiteátr, relax

ŘEZ_SCHÉMA_M1:500

3.NP_M1:200

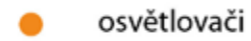

řezová rovina

ČÁST 01 / ČÁST 02
auditorium

ČÁST 03

osvětlovači

zvukaři

sklad osvětlovači

sklad zvukaři

strojovna vzduchotechniky

ochoz pro osvětlení

ČÁST 04

ČÁST 05

venkovní plocha ke hře

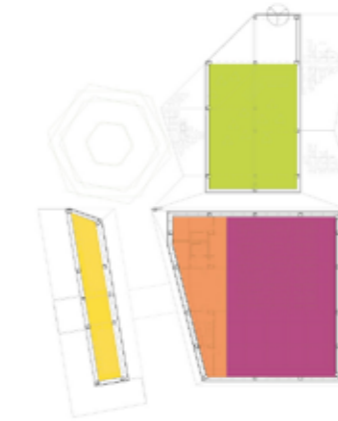

sezení

3.NP_SCHÉMA_M1:1000

půdorys 3.NP

ČÁST 01
FOYER + divadelní kavárna

ČÁST 02
AUDITORIUM -jeviště a hlediště

ČÁST 03
ZÁZEMÍ DIVADLA - světla a zvuk

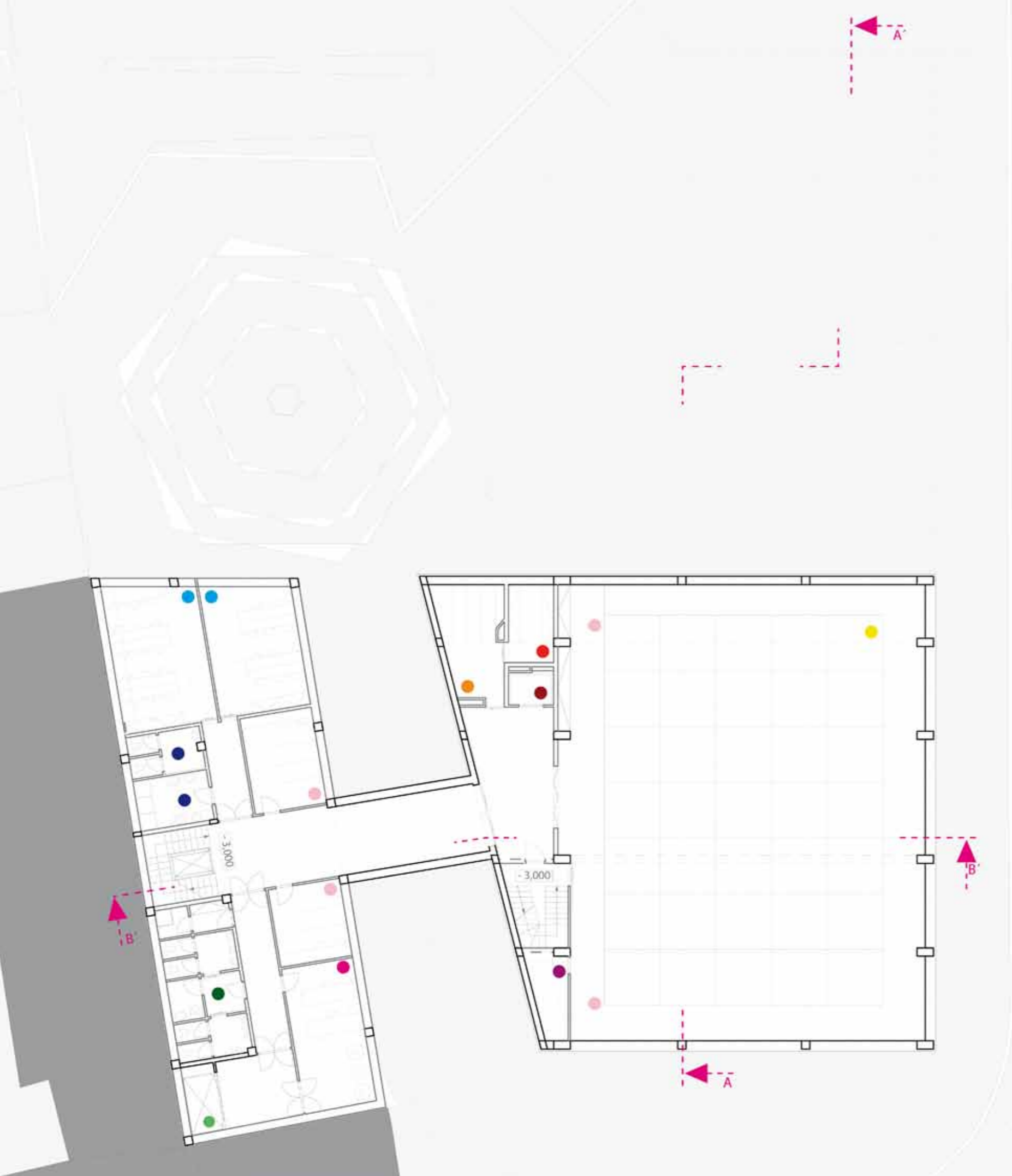
ČÁST 04
PROVOZNÍ - zkušebny, denní místnost

ČÁST 05
VENKOVNÍ - amfiteátr, relax

ŘEZ_SCHÉMA_M1:500

1.PP_M1:200

řezová rovina
B-B'

ČÁST 01 / ČÁST 02
jevištní stoly - přístupné v 1.PP

ČÁST 03
sklad kostýmů
sklad rekvizit
výtah
kotelna

ČÁST 04
kostymérna
vlásenkárna
šatny - skupiny a soubory
koupelna
toalety
výtah provozní - kulisy, kostýmy, materiál

ČÁST 05

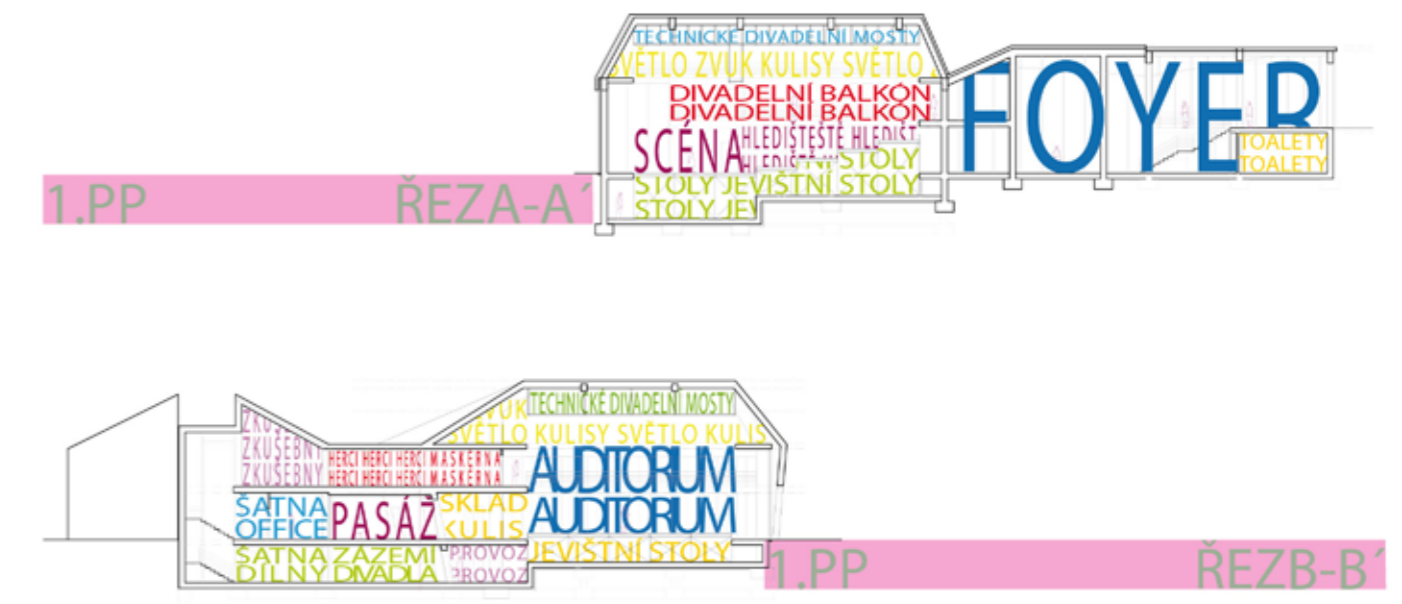
1.PP_SCHÉMA_M1:1000

půdorys 1.PP

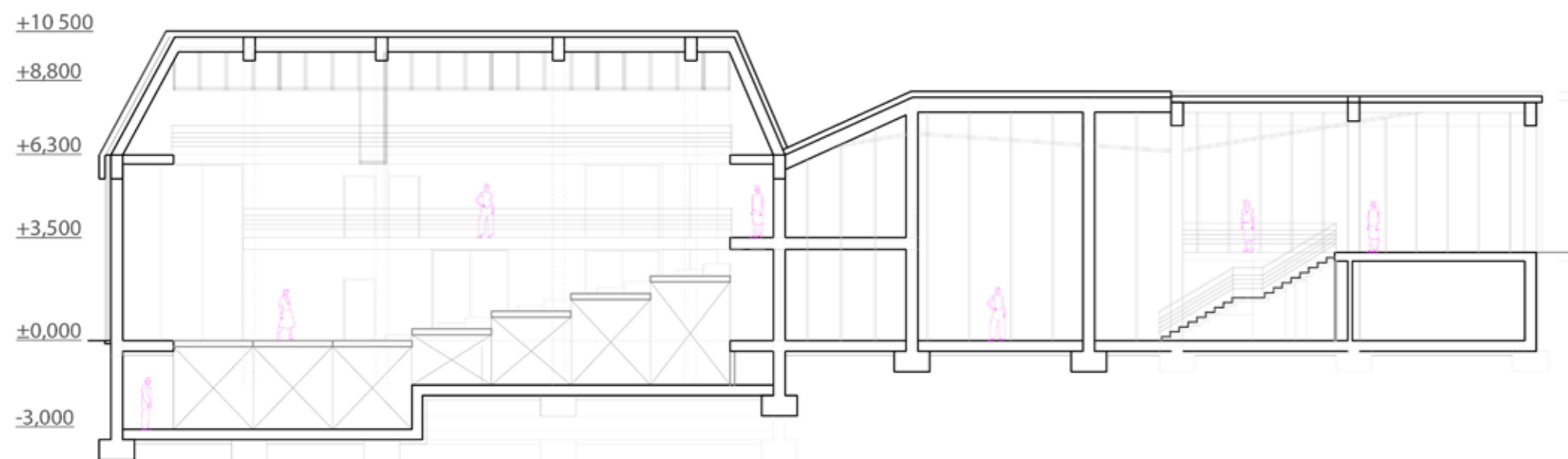

- ČÁST 01

- ČÁST 02
AUDITORIUM -jevištní stoly - přístupné
- ČÁST 03
ZÁZEMÍ DIVADLA - sklad kostýmů,
rekvizit, kotelna
- ČÁST 04
PROVOZNÍ - šatny, vlásenkárna,
kostymérna
- ČÁST 05

ŘEZ_SCHÉMA_M1:500

řez A - A'
řez podélný M 1:200

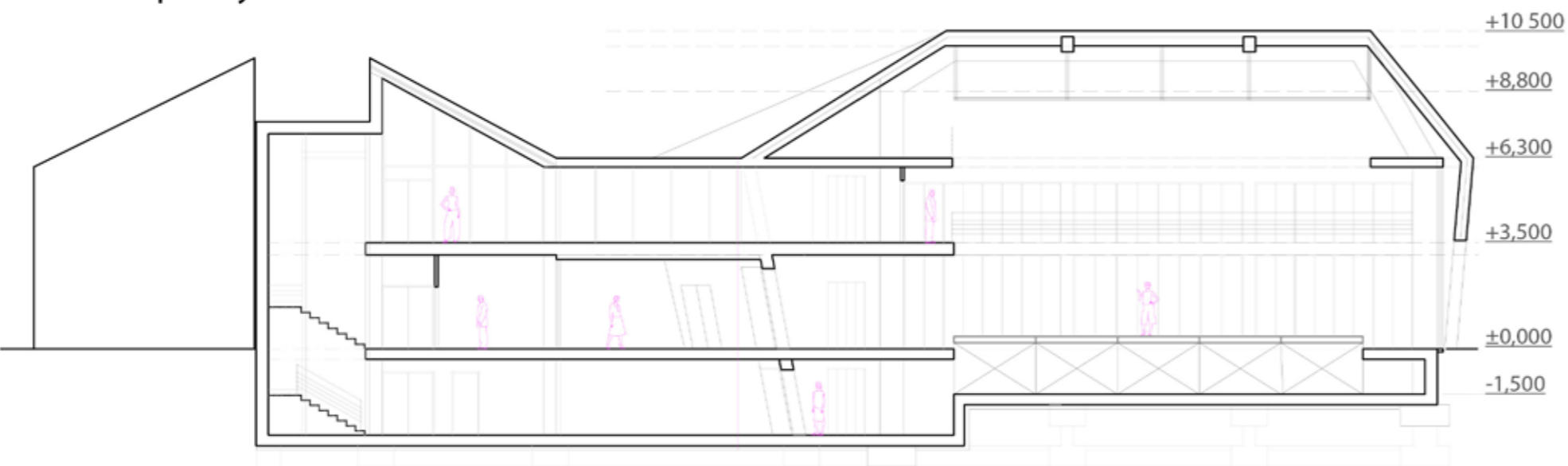

řezy

řez A - A'
řez podélný M 1:200

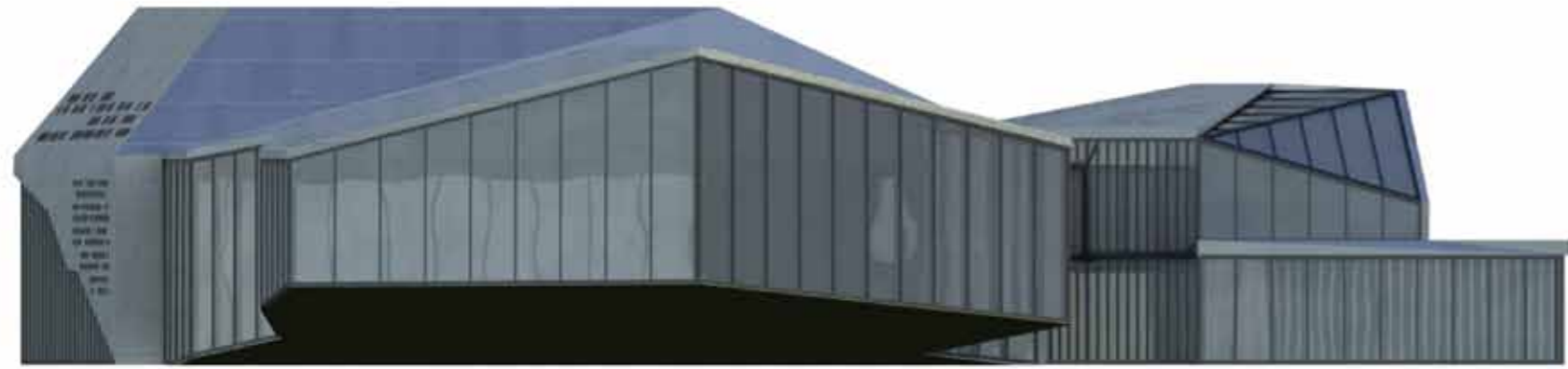
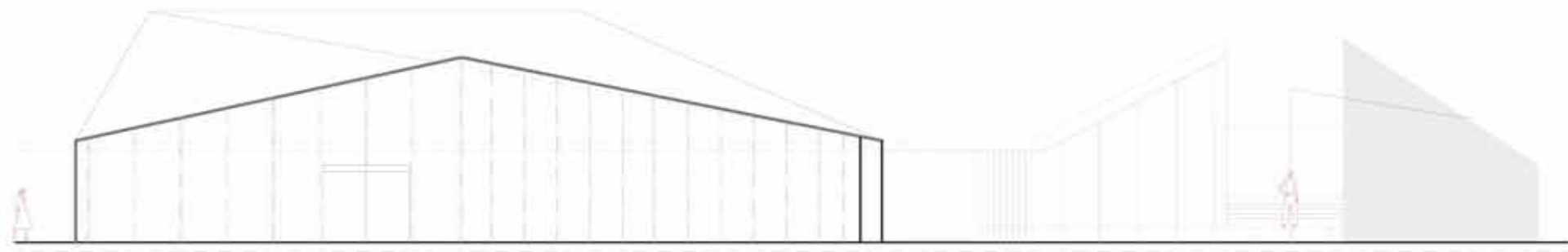
řez A - A'
řez příčný M 1:200

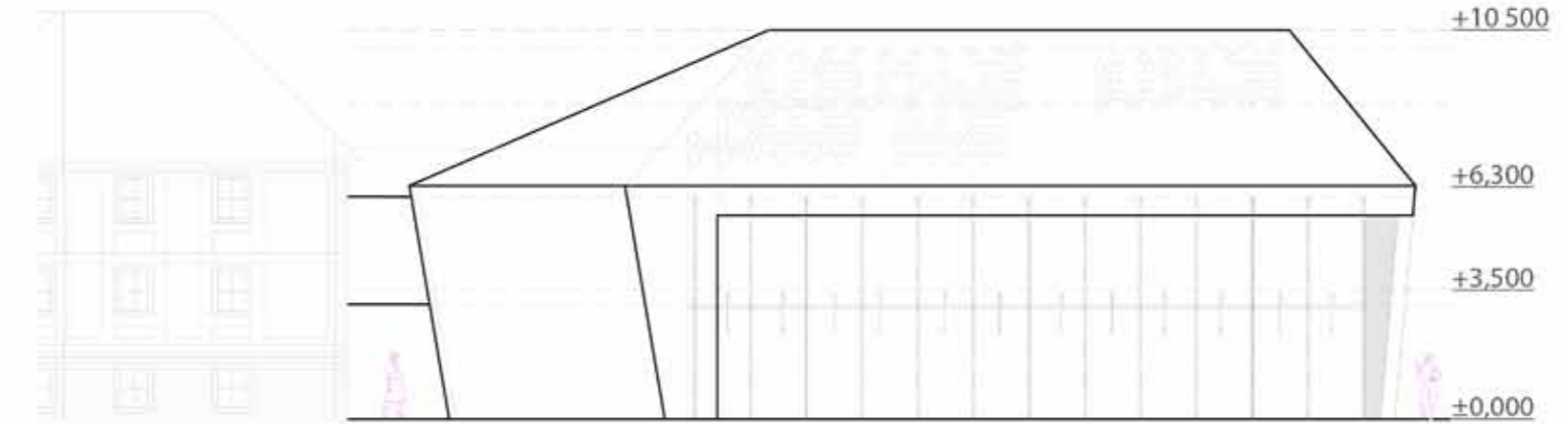
řez B - B' funkční schéma
řez příčný M 1:200

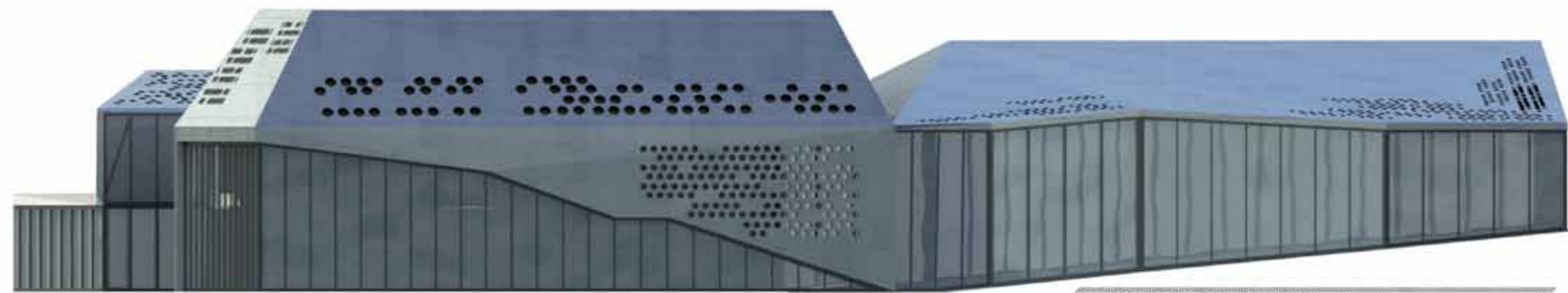
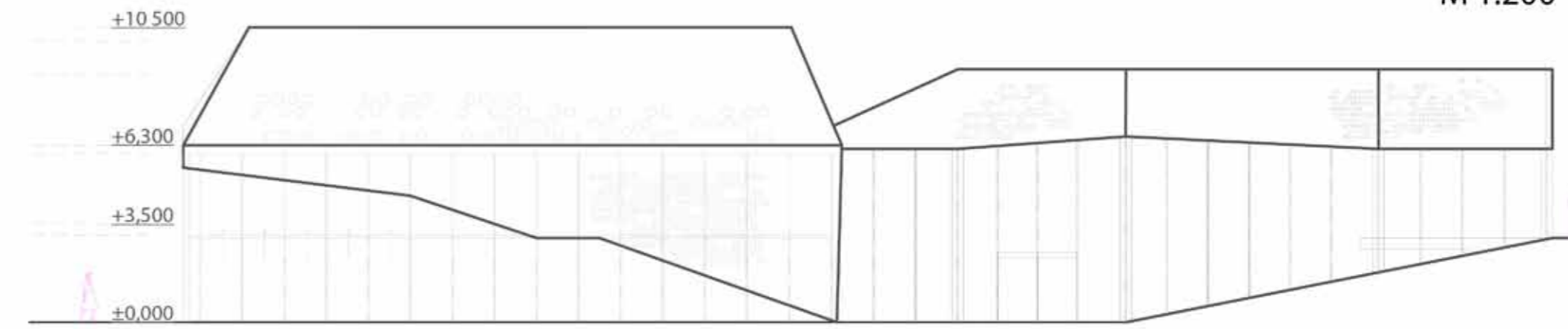
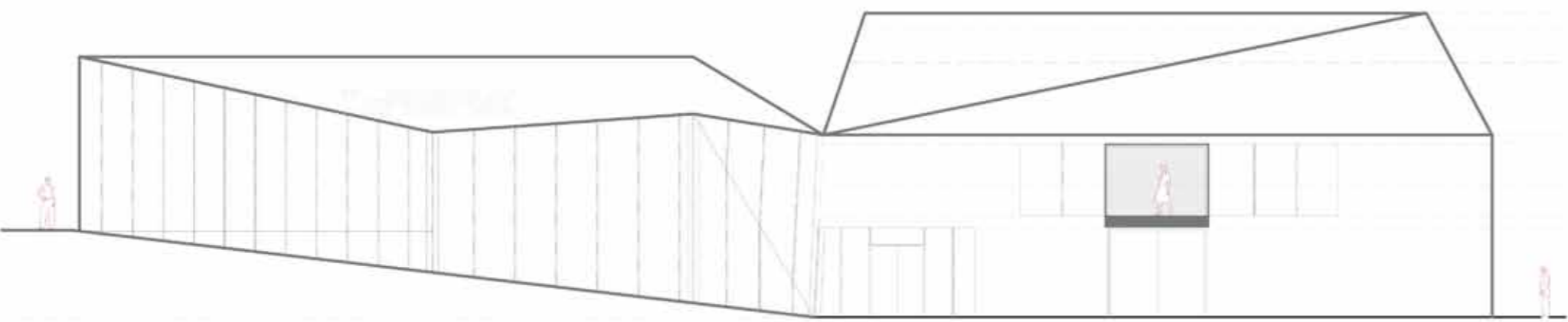
pohledy

pohled jižní
pohled západní
M 1:200

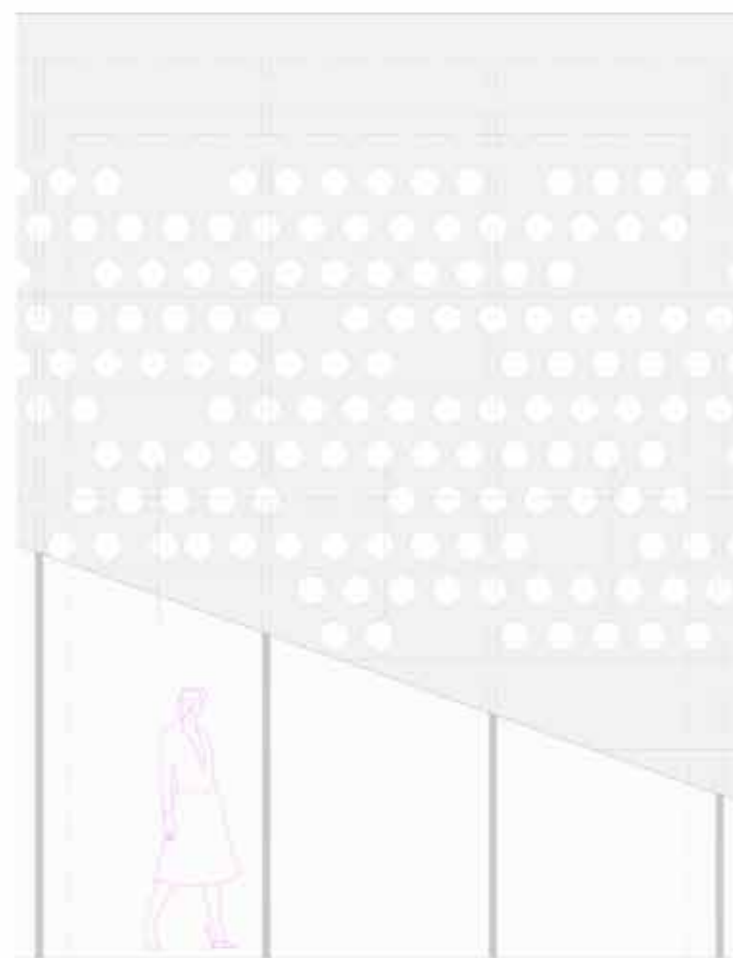

pohled jižní
pohled východní
M 1:200

pohled dostavba bloku M1:200
pohled na výsek fasády M 1:50

řez otevíravé části oken M 1:50

fasádní systém

Fasádní systém hlavní hmoty divadla je tvořen skleněným fasádním systémem (izolační trojsklo - zvukotěsné skleněné tabule), jehož spodní část se zvedá směrem nahoru a poskytuje tak možnost otevření divadelní části do ulice. Může být tedy propojena vizuálně - skleněný systém, nebo fyzicky - zvedané části.

Je doplněn fasádním systémem, který je v jednotlivých částech perforován. Takto v části auditoria perforace propouští světlo večer ven a měnící se divadelní osvětlení oživuje fasádu a je využito vnitřního osvětlení ve dvou rovinách.

Foyer je pojednáno jako altán. Prosklené svislé konstrukce jsou zastřešeny opět perforovaným systémem, který opět propouští světlo večer ven a přes den dovnitř, kde funguje kavárna.

srovnání výsledků s cíly

srovnání cílů určených v analýze
typologie stavby a výsledků.

09 technologie

08 tendence

01 architektura

07 hesla

02 scénografický
prostor

divadlo
scénografie

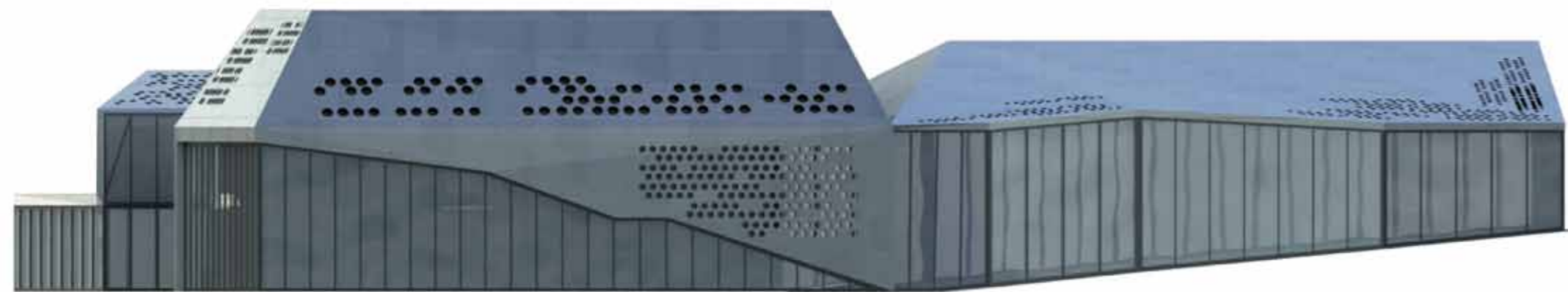
06 žánry

03 scénický
prostor

05 modely

04 fenomény

divadlo scénografie

architektura

vytvoření moderní
architektury pro budovu
divadla 21. století

taktéž nově vzniklý předprostor před vstupem do foyer
u Starých zámeckých schodů iniciuje nové děje

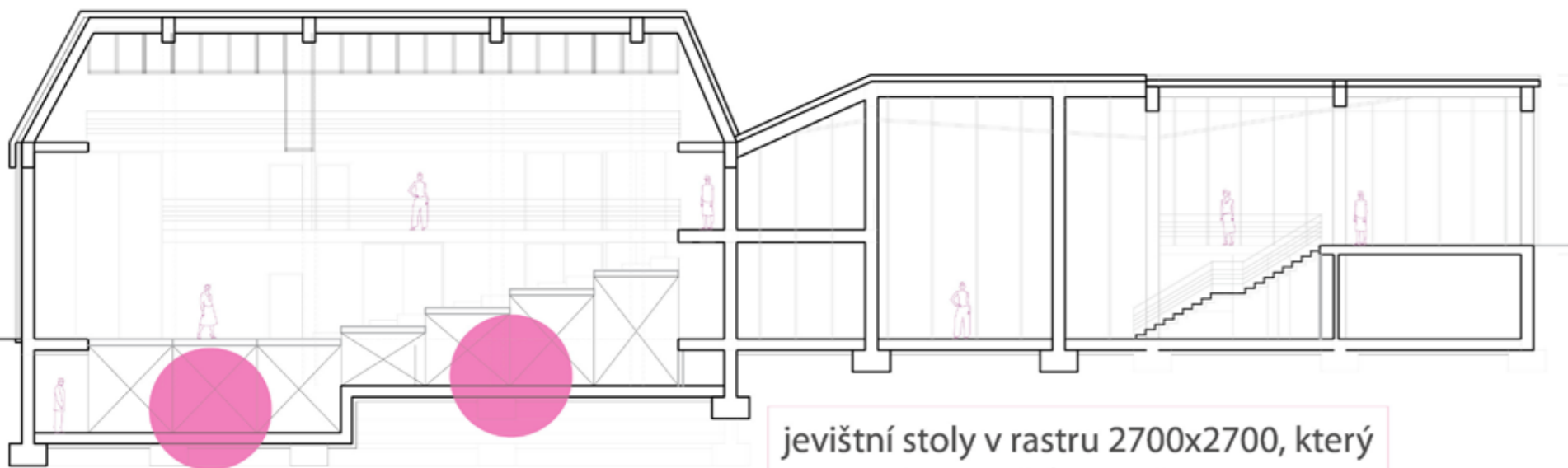
nově vzniklý venkovní hrací
prostor, poskytuje nejen
divadelní příležitosti, ale také
relax během všedních dnů

fasadní systém perforovaný
tak aby propoštěl světlo,
měnící se světlo během
divadelní představení, tak
mění fasádu domu, tak
se jednoduchým systém
stává fasáda interaktivní a
koresponduje s dějem uvnitř
budovy

divadlo scénografie scénografický prostor

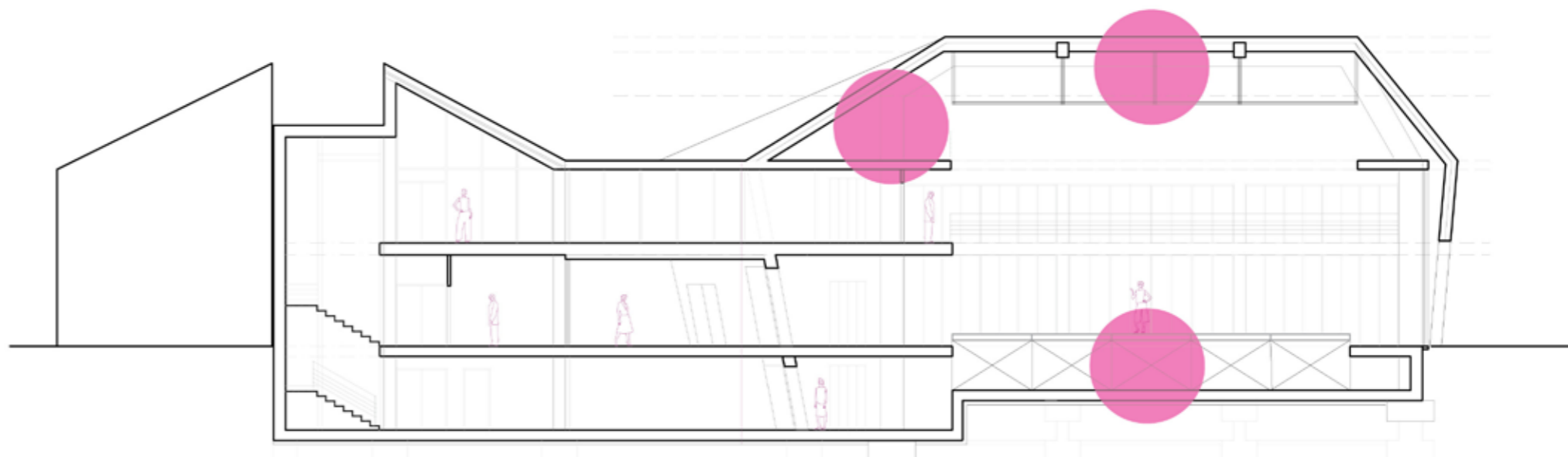
vytvoření nejen budovy
pro hraní divadla, ale i
budovu která iniciuje
nové děje a sama tvoří

otevření divadla do veřejného prostoru, čini z nároží ulic
Pod Bruskou a Valdštejská místo, které iniciuje nové děje

díky jevištním stolům je možné proměňovat vztah hlediště a jeviště a tak i vztah mezi divákem a hercem

jevištní stoly v rastru 2700x2700, který odpovídá rozměrům potřebným pro tři řady sedadel / díky čtvercovému tvaru je možné otočit systém o devadesát stupňů a funguje stejně

divadlo scénografie

scénický prostor

různé prostory, které jsou připraveny pro divadlo v různých vztazích divák-herce

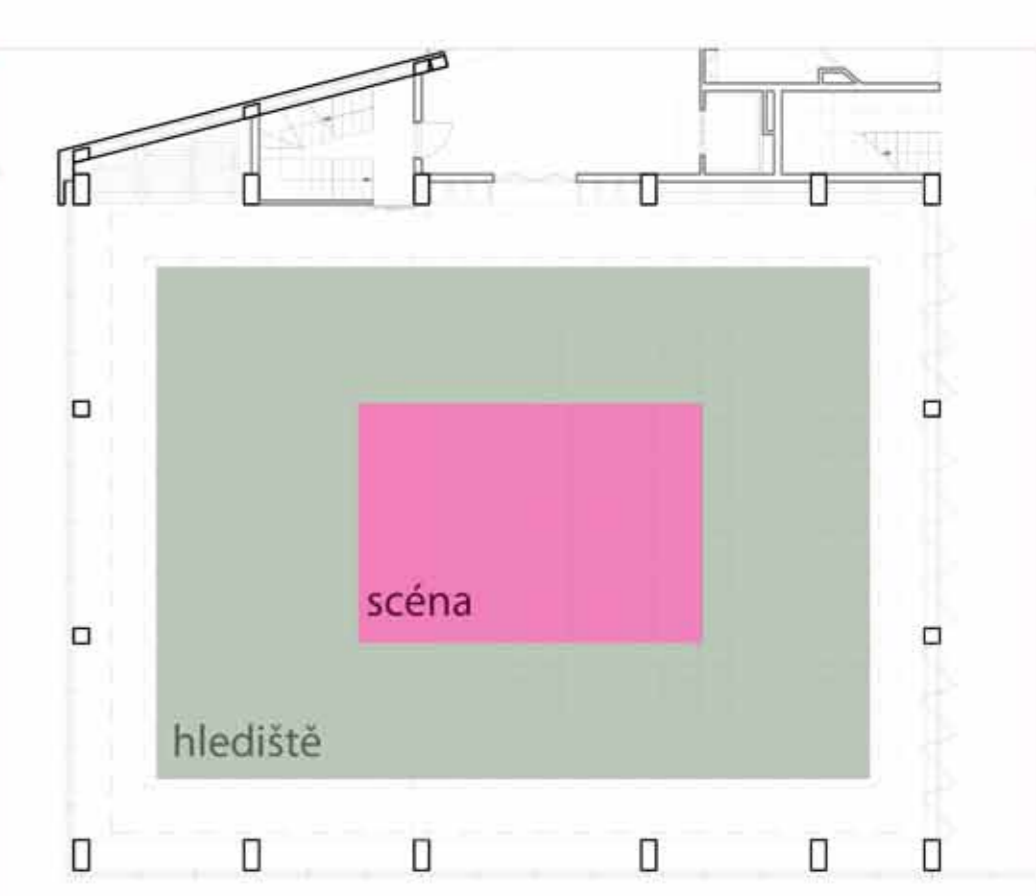
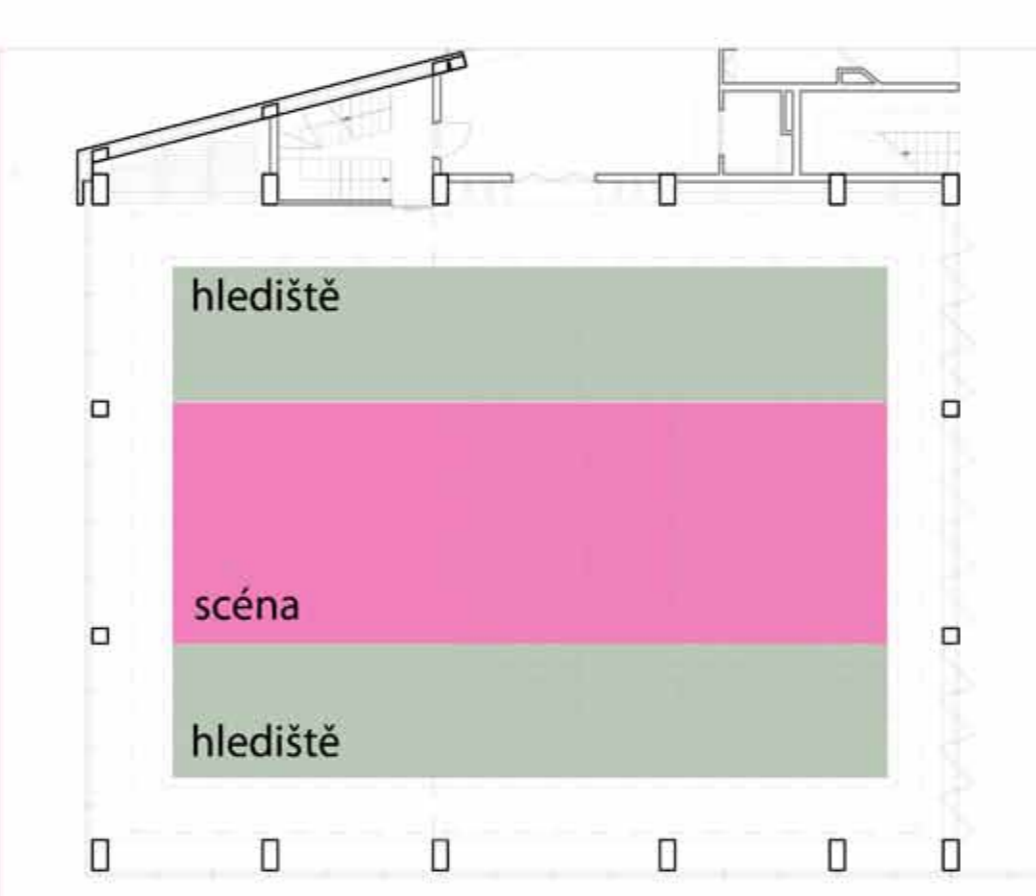
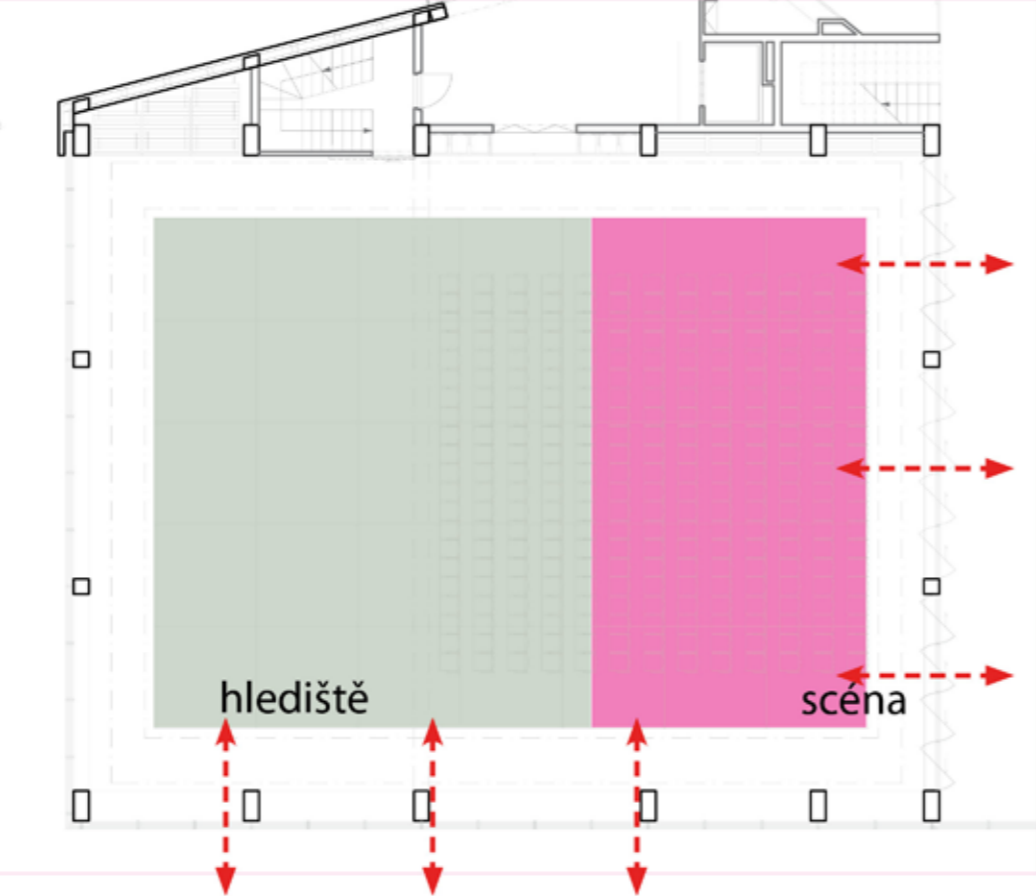
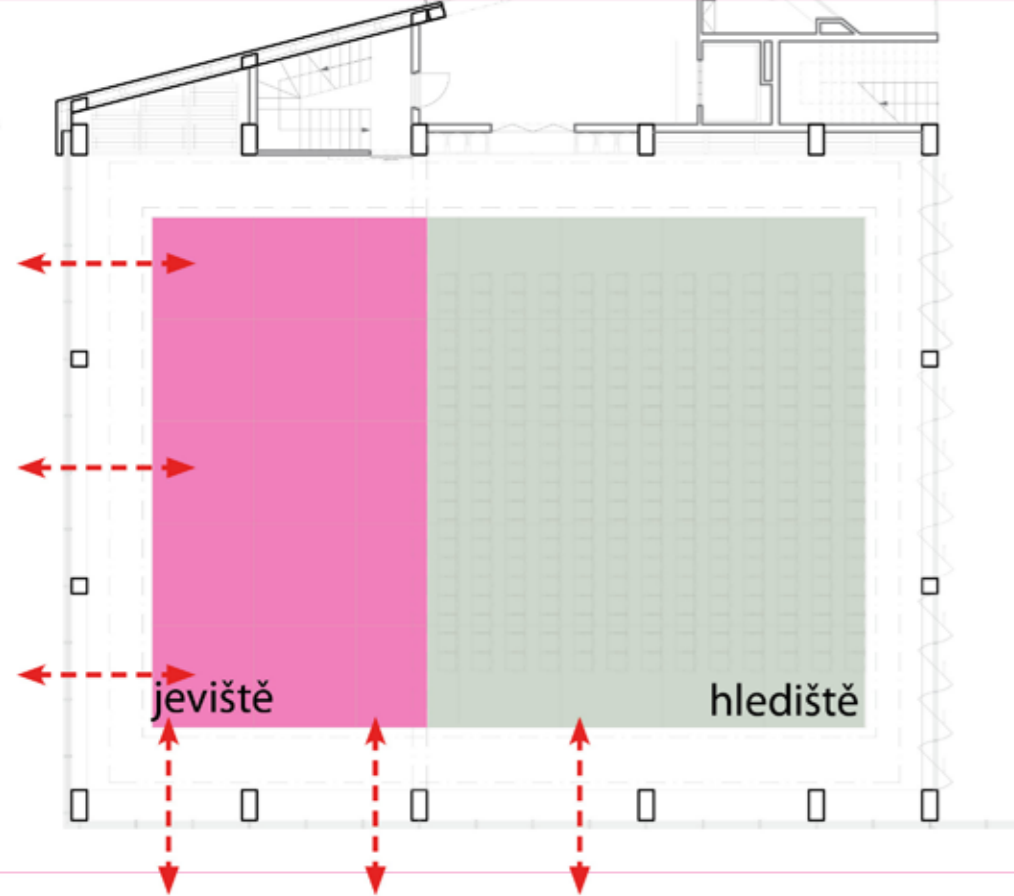
pomocí jevištních stolů je možno otočit scénu a díky posuvným dveřím mezi foyer auditoriem, může hra vstoupit až mezi veřejnost do foyer

divadlo scénografie

fenomény 04

poskytnout prostory pro divadelní festivaly a televizní přenosy - technologie

flexibilní jevištní mosty jsou schopny spouštět „podhled“ auditoria do potřebných výšek. Zázemí ve 3.NP a technický ochoz + možnost přecházet po spuštěných jevištních mostech skýtá možnosti potřebné i pro televizní přenosy, stejně jako flexibilní uspořádání pomocí jevištních stolů

←→ možnost otevření scény do veřejného prostoru a poskytnutí prostor a podnětů pro performance PERFORMANCE

akustické příčky, které promění prosklený whitebox na uzavřený black box jsou skladovány. v přední části jsou 6m vysoké, v zadní 3m (balkon)

divadlo scénografie

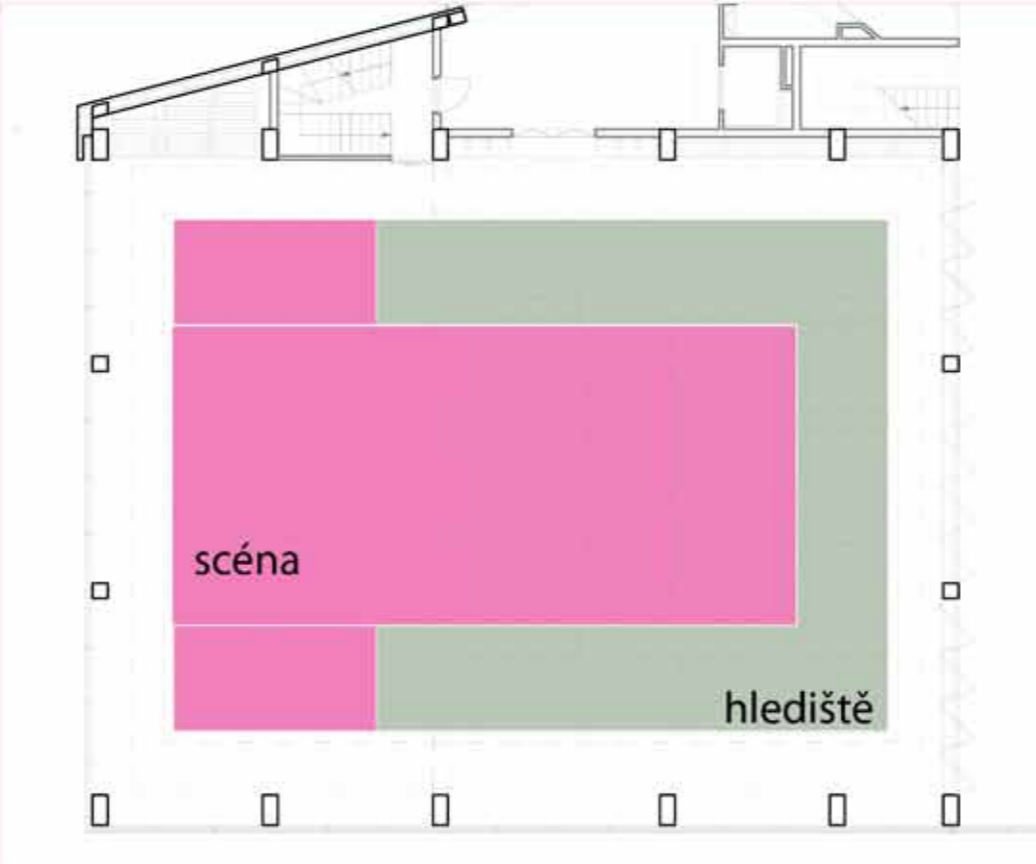
05 modely

prostor skýtající možnosti proměny do tří modelů:
blackbox, whitebox, performance FLEXIBILITA

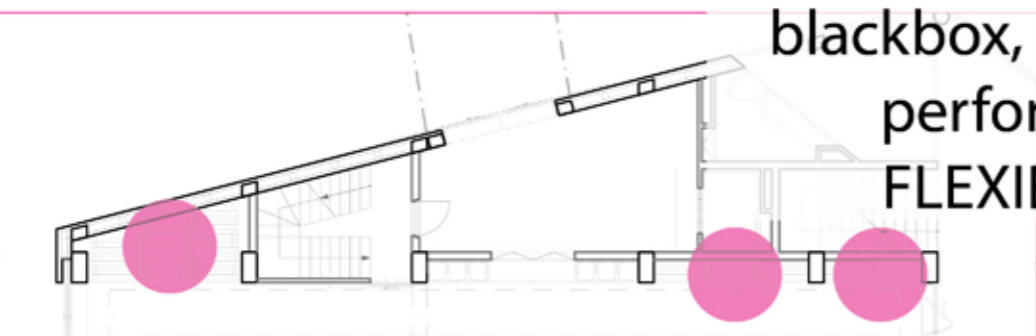
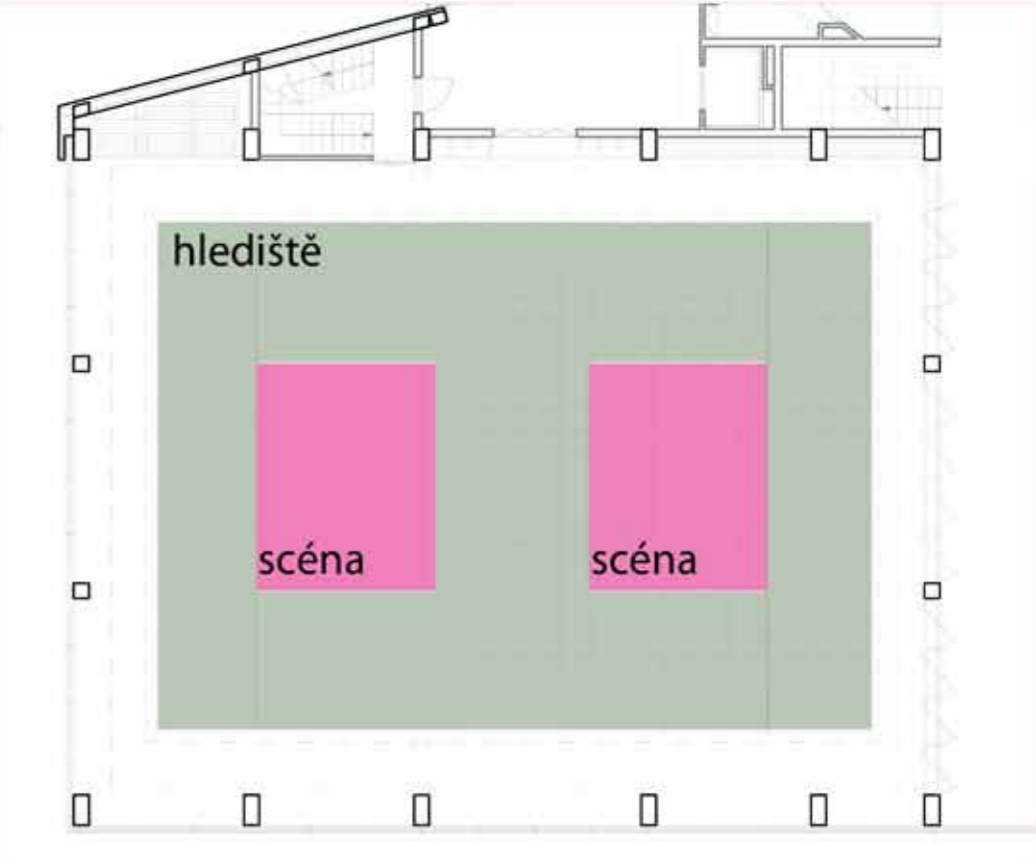
←→ při otočení scény je možnost otevřít posuvné dveře do foyer a využít jej v 1.NP a taktéž na balkóně, takže je možno hrát ve dvou výškových úrovních PERFORMANCE

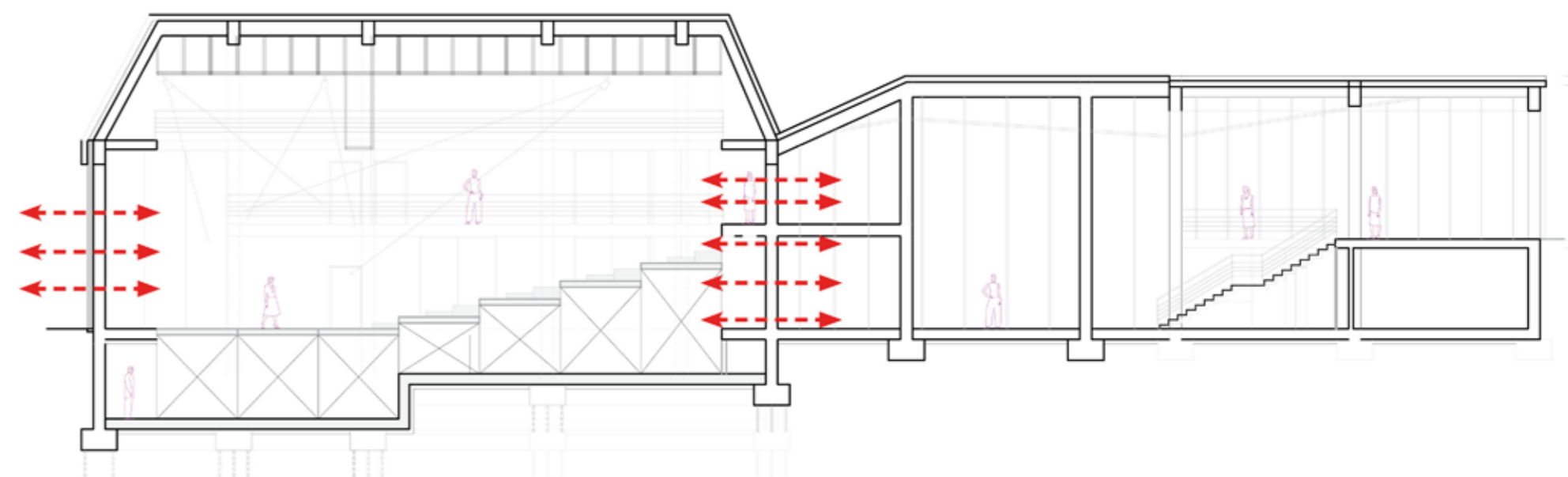
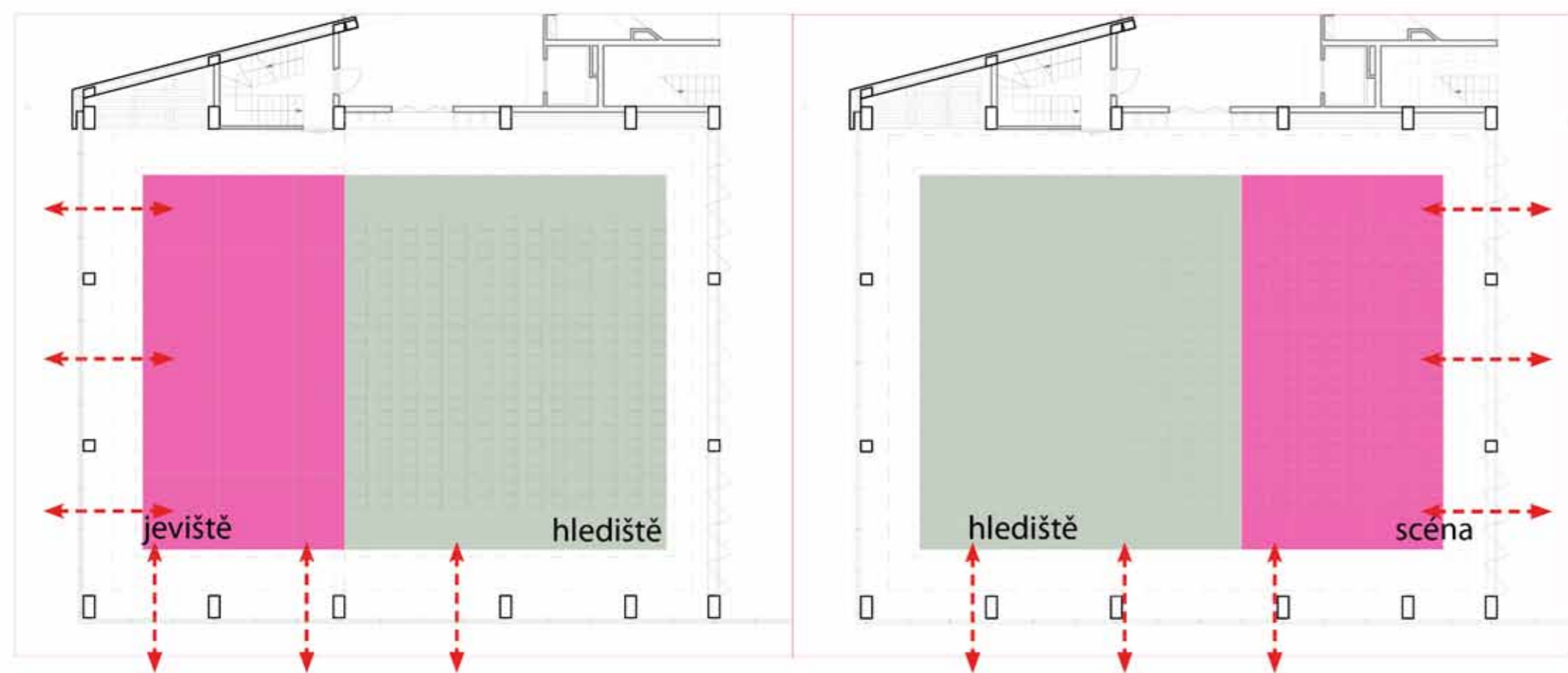

studio theater

bipolar

scéna nejen jako
pozadí, ale jako součást
divadelní tvorby

divadlo scénografie

08
tendence

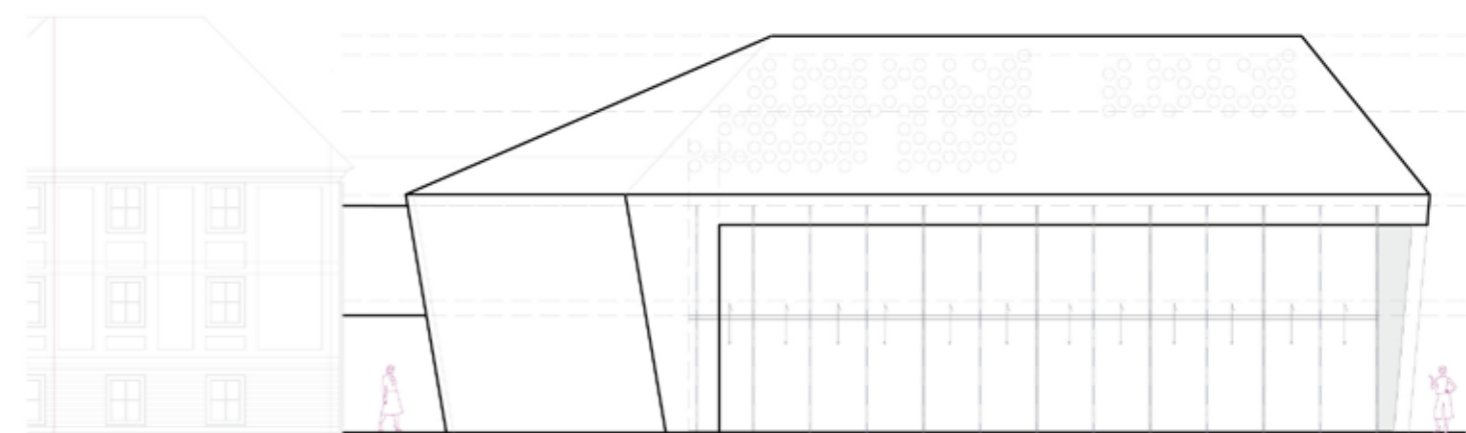

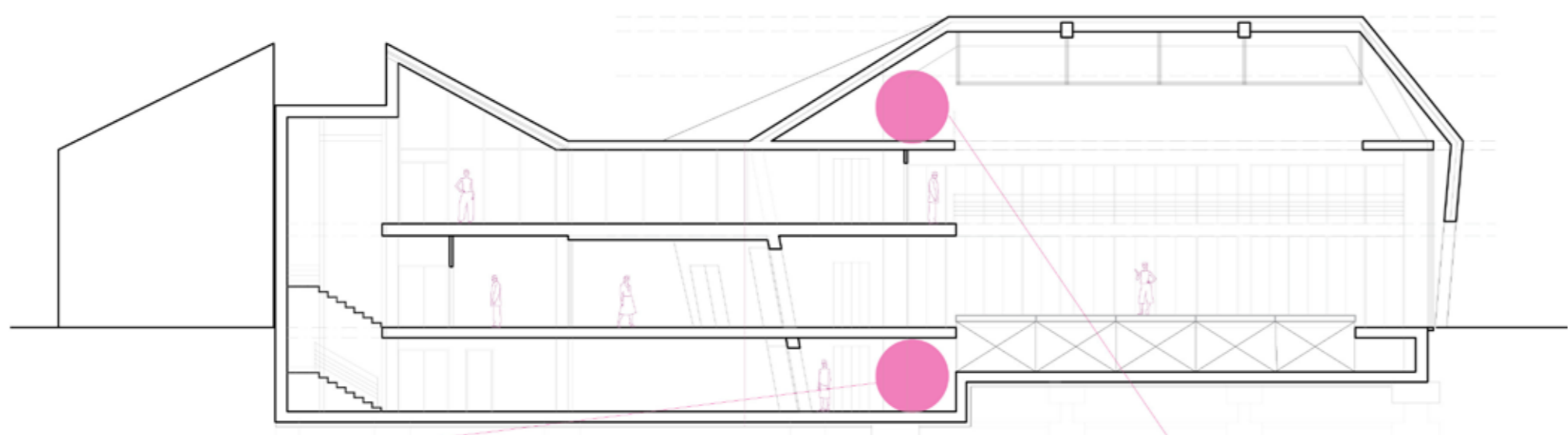
možnost otevření
scény do veřejného prostoru
a poskytnutí prostor a
podnětů pro performance
EXTENZE

divadlo scénografie

při otočení scény je
možnost otevřít posuvné
dveře do foyer a využít jej
v 1.NP a taktéž na balkóně,
takže je možno hrát ve dvou
výškových úrovních

extenze scény divadla
směrem ven, vzájemná
interakce z prostředím,
emanace hmoty domu

možnosti a podmínky
pro nové žánry

06
žánry

divadlo
scénografie

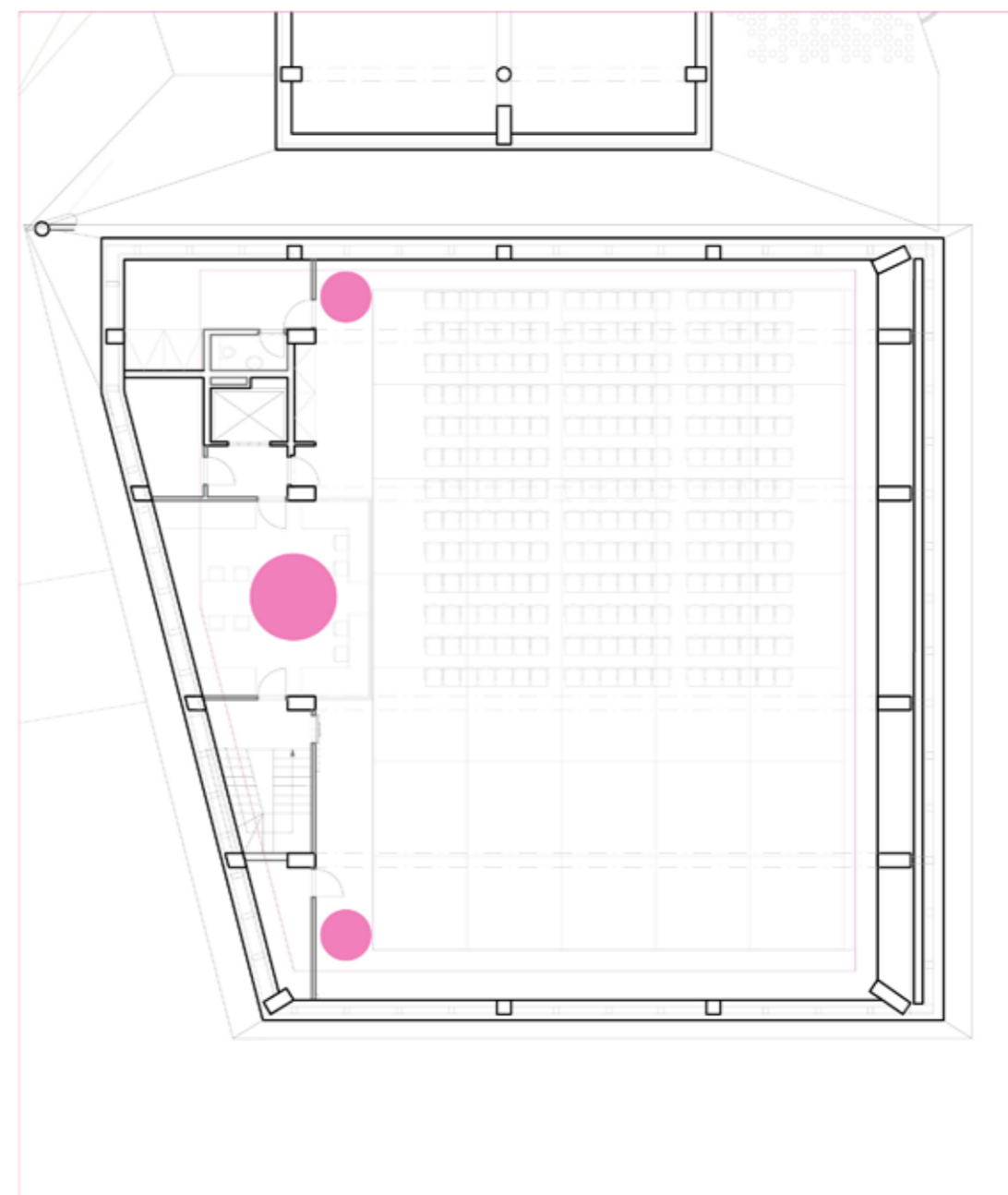
09
technologie

prostory pro
technologie

jevištní stoly jsou
přístupné v 1.PP - a
tudiž je eventualita v
rámci divadelní hry
využít nástupu ze
spod

divadlo, ajko divadlo
menších rozměrů
není vybaveno
vlastní dílnou na
várobu kulis, které
jsou dováženy, ma
vlastní vlásenkárnu a
kostymérnu

zvukařská a osvětlovací
místnost jsou umístěny
ve 3.NP uprostřed délky
sálu je vysunuta na
okraj balkónu prosklená
buňka, tak aby měli
vizuální kontakt z
maximálním počtem
různých uspořádání,
u klasických divadel, je
tato místnost umístěna
naproti scény, u
moderního divadla,
by to však omezilo
flexibilitu prostorového
uspořádání

zvukařská a osvětlovací místnost
jsou vybaveny vlastními sklady
pro zařízení,
balkón přiléhající k místnosti
je pochozí a je možno na něj
instalovat akustické a osvětlovací
zařízení, stejně jako na jevištní
mosty, které jsou zároveň
pochozí a přes ně je přístupny
protějšší technický balkón.
Pomoci pohyblivých jevištních
mostů je možno také tvarovat
podhled a je možno vytvořit
klasické formy divadla, které
dotvoří šály a horizont spouštěný
z provaziště.

